

Analýza vymáhání pokut ve městě Vsetín

Lenka Kretová, DiS.

Bakalářská práce
2020

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Lenka Kretová, DiS.
Osobní číslo: M17420
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Analýza vymáhání pokut ve městě Vsetín

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě dostupných literárních zdrojů charakterizujte problematiku daňové exekuce a její návaznost na hospodaření obce.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu vymáhání pokut ve městě Vsetín za vybrané období.
- Vyhodnoťte analýzu a zpracujte doporučení pro město Vsetín.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: Tiskovaná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. Sixth edition. New York: Worth publishers, 2019, 806 s. ISBN 9781319105259.
LICHNOVSKÝ, Ondřej. *Daňový řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 918 s. ISBN 9788074006043.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 9788024756080.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eliška Kozubíková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 6. ledna 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2020

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této práce provést analýzu vymáhaných pokut ve městě Vsetín za období 2017-2019 a na jejím základě navrhnout doporučení, jak by se proces vymáhání pokut mohl zlepšit. Teoretická část práce je zaměřena představení základních pojmů týkajících se obce, rozpočtu obce a právní úpravy daňové exekuce. Praktická část práce se zabývá metodami daňové exekuce, které jsou používány pracovníky finančního odboru. Součástí praktické části je analýza vymáhaných pokut v letech 2017-2019. V závěru práce je vyhodnocení analýzy a jsou zpracována doporučení pro město Vsetín.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, daňová exekuce, vymáhání, pokuty

ABSTRACT

The aim of this thesis is to analyse the fines enforcement in Municipality Vsetín for the period 2017-2019 and based on the analysis to propose recommendations on which the process of fines recovery could be improved. The theoretical part is focused upon the introduction of basic concepts related to the municipality, the municipality budget and the legal regulation of tax execution. The practical part of the work describes the methods of tax execution, which have been used by employees of the Finance Department. Part of the practical part is the analysis of fines imposed in years 2017-2019. The work is concluded by evaluation of the analysis and recommendations for the town of Vsetín are elaborated.

Keywords: municipality, municipality budget, tax execution, enforcement, fines

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Elišce Kozubíkové, Ph.D. za cenné rady při zpracování této bakalářské práce a zpětnou vazbu, kterou mi poskytovala.

Také bych chtěla poděkovat vedoucí oddělení místních poplatků a pokut Městského úřadu Vsetín Ing. Martině Čermákové za spolupráci, ochotu a cenné rady.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBEC	12
1.1 PŮSOBNOST OBCÍ.....	13
1.1.1 Samostatná působnost	13
1.1.2 Přenesená působnost	14
1.2 HOSPODAŘENÍ OBCE.....	15
1.3 ORGÁNY OBCE	15
1.3.1 Zastupitelstvo obce.....	15
1.3.2 Rada obce	16
1.3.3 Starosta obce	17
1.3.4 Obecní úřad	17
2 ROZPOČET OBCE	18
2.1 STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED OBCÍ	18
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	19
2.2.1 Návrh rozpočtu.....	20
2.2.2 Projednání a schválení rozpočtu.....	20
2.2.3 Kontrola plnění rozpočtu a závěrečný účet obce	20
2.3 ROZPOČTOVÁ SKLADBA	21
2.4 PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	23
2.4.1 Nedaňové příjmy – přijaté sankční platby	24
3 DAŇOVÁ EXEKUCE	25
3.1 SPRÁVA DANÍ	25
3.2 SUBJEKTY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ.....	27
3.3 PŘEDPOKLADY PRO ZAHÁJENÍ VYMÁHÁNÍ A NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE	28
3.4 PROVEDENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE.....	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 MĚSTO VSETÍN	34
4.1 MĚSTSKÝ ÚŘAD VSETÍN	35
4.2 VYMÁHÁNÍ NEDOPLATKŮ VE VSETÍNĚ	35
4.2.1 Součinnost	36
4.2.2 Vymáhání	37
5 VLIV VYMÁHANÝCH POKUT NA ROZPOČET MĚSTA	41
6 ANALÝZA VYMÁHANÝCH POKUT	44
6.1 ANALÝZA VYBRANÝCH VYMÁHANÝCH POKUT A EXEKUČNÍCH NÁKLADŮ	44

6.1.1	Pokuty životní prostředí (982)	45
6.1.2	Blokové pokuty na místě nezaplacené uložené Městskou policií Vsetín (983)	46
6.1.3	Pokuty – ÚP, SŘ a doprava (984)	47
6.1.4	Pokuty živnostenské (985)	48
6.1.5	Správní – dopravní pokuty (986)	49
6.1.6	Správní – zákonné pojištění (987).....	50
6.1.7	Správní – vyřazení vozidla, emise (988).....	50
6.1.8	Správní – občanské přestupky (990)	51
6.1.9	Správní – radar (991)	52
6.1.10	Exekuční náklady – pokuty (911)	53
6.2	ANALÝZA VYMÁHANÝCH POKUT DLE ZPŮSOBU EXEKUCE	53
7	VYHODNOCENÍ ANALÝZY A DOPORUČENÍ	56
7.1	VYHODNOCENÍ ANALÝZY	56
7.2	DOPORUČENÍ PRO MĚSTO VSETÍN	58
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ	64
	SEZNAM TABULEK	65

ÚVOD

Tato bakalářská práce je věnována analýze vymáhaných pokut ve městě Vsetín za období 2017-2019. Práce reaguje na zvyšující se pohledávky z pokut a na možná vylepšení vymáhání. Nedoplatky na sankčních platbách podléhají režimu správy daní. Tyto nedoplatky jsou vymáhány finančním odborem, oddělením místních poplatků a pokut v rámci výkonu přenesené působnosti. Problémem je každoročně se zvyšující hodnota nedoplatků na pokutách města Vsetín, která je dlouhodobě neudržitelná. Nedoplatky představují pro město pohledávky, které dosahují milionových částek. Vymáhání daňových pohledávek je rozsáhlé téma a není možné ve stanoveném rozsahu pojmout všechny problémy.

Cílem této práce provést analýzu vymáhaných pokut ve městě Vsetín za období 2017-2019 a na jejím základě navrhnout doporučení, jak by se proces vymáhání pokut mohl zlepšit. Práce se zabývá metodami daňové exekuce, jež byly použity pracovníky finančního odboru v letech 2017-2019.

Práce je členěna do několika kapitol, které tvoří ucelený pohled na problematiku vymáhání pokut. V teoretické části bakalářské práce budu charakterizovat obec, přesněji působnost obce, hospodaření obce a orgány obce. Poté se zaměřím na rozpočet obce, kde popíšu rozpočtový proces, rozpočtovou skladbu a přiblížím příjmy obce, kde vysvětlím termín přijaté sankční platby. V závěru teoretické části se pokusím nastínit problematiku daňové exekuce v návaznosti na vymáhání pokut.

Praktická část je věnována městu Vsetín. Jsou zde popsány postupy, které provádí městský úřad jako správce daně při vymáhání pokut. Také je zde popsán vliv vymáhaných pokut na rozpočet města. Následně je provedena analýza vymáhaných pokut dle typu pokuty a také analýza dle způsobu exekuce.

V závěru praktické části je provedeno vyhodnocení analýzy vymáhaných pokut a jsou zpracována doporučení pro město Vsetín ke snížení pohledávek.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu vymáhaných pokut ve městě Vsetín za období 2017-2019 a na jejím základě navrhnout doporučení, jak by se proces vymáhání pokut mohl zlepšit. Práce se zabývá metodami daňové exekuce, jež jsou používány pracovníky finančního odboru.

V teoretické části práce je použita metoda literární rešerše, kde je za pomoci dostupných literárních zdrojů definována obec, rozpočet obce a daňová exekuce. Informace jsou čerpány z právních norem a odborných publikací. Teoretická část práce slouží jako podklad pro praktickou část.

Praktická část začíná stručnou charakteristikou města Vsetín a popisuje postup při vymáhání nedoplatků ve Vsetíně. Dále je popsán vliv vymáhaných pokut na rozpočet města Vsetín. Následně je provedena analýza jednotlivých vymáhaných pokut v letech 2017-2019.

V závěru práce je vyhodnocena provedená analýza a jsou zpracována doporučení pro město Vsetín.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

Provazníková (2015, s. 27) ve své knize uvádí, že obec je definována jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, se kterým hospodáří, má své vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj rozpočet. Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, které je vymezeno hranicí obce.

Obec je dle Pekové (2011, s. 341) charakterizována jako základní územní jednotka státu, která je vymezena třemi znaky, a to územím, občany a samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce (tzn. působností).

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 120-121) uvádějí, že zákon o obcích rozlišuje tyto druhy obcí:

- obce, které nejsou městy
- města (musí mít alespoň 3000 obyvatel)
- městys
- statutární města – Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov a Karviná
- hlavní město Praha.

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 121) doplňují, že *„podle přenesené působnosti rozeznáváme tyto kategorie obcí:*

- *obce*
- *obce s matričním úřadem*
- *obce se stavebním úřadem*
- *obce s pověřeným obecním úřadem*
- *obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím.“*

1.1 Působnost obcí

Působnost obcí je dvojitá, samostatná (někdy označována jako vlastní) a přenesená v rozsahu stanoveném zákonem.

1.1.1 Samostatná působnost

Zákon o obcích vysvětluje, že samostatná působnost znamená, že obec své záležitosti spravuje samostatně. Jsou to záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Patří zde zejména uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy, spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Pokud zvláštní zákon nestanoví, zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že se jedná o samostatnou působnost. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Provazníková (2015, s. 29) říká, že do samostatné působnosti obce patří:

- Hospodaření obce
- Rozpočet a závěrečný účet obce
- Peněžní fondy obce
- Založení nebo rušení právnických osob, účast obce v právnických osobách, zřízení nebo rušení příspěvkové organizace
- Osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce
- Organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- Vydávání obecně závazných vyhlášek
- Místní referendum
- Obecní policie
- Ukládání pokut za správní delikty
- Program rozvoje územního obvodu obce, územní plán obce a regulační plán
- Spolupráce s jinými obcemi atd.

Výčet toho, co patří do samostatné působnosti, je pouze příkladný. Zvláštní zákony stanovují, že do samostatné působnosti patří také místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů, zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužící a další záležitosti. (Provazníková, 2015, s. 29)

1.1.2 Přenesená působnost

Zákon o obcích vysvětluje přenesenou působnost tak, že výkon státní správy je zákonem svěřen orgánu obce. Obce obdrží na plnění úkolů v přenesené působnosti příspěvek ze státního rozpočtu. Podle rozsahu přenesené působnosti se obce dělí na obce, obce s pověřeným obecním úřadem, obce s rozšířenou působností (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Dle Provazníkové (2015, s. 29, 30) vykonávají orgány obce přenesenou působnost ve věcech stanovených zvláštními zákony. Jedná se o tyto činnosti:

- Vydávání nařízení obce
- Rozhodování o místních a účelových komunikacích
- Projednávání přestupků atd.

Obce s pověřeným obecním úřadem vykonávají v přenesené působnosti tyto činnosti:

- Jsou oprávněny rozhodovat v prvním stupni správního řízení o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud zvláštní zákon neurčí jinak
- Zajišťují volby do zastupitelstev obcí, do zastupitelstev krajů, volby do Parlamentu České republiky a do Evropského parlamentu
- Rozhodují o poskytování půjčky nebo peněžité a věcné dávky
- Jsou orgánem ochrany zemědělského půdního fondu atd. (Provazníková, 2015, s. 30)

Provazníková (2015, s. 30) uvádí tyto kompetence u obcí s rozšířenou působností v přenesené působnosti:

- Vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, vydávání řidičských průkazů
- Evidence obyvatel, vedení registru obyvatel
- Živnostenský úřad
- Ochrana životního prostředí
- Vodoprávní řízení a vydávání souhlasu k vodním stavbám
- Doprava a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy
- Dávky a sociální služby, sociálně právní ochrana dětí, péče o staré a zdravotně postižené atd.

1.2 Hospodaření obce

Zákon o obcích uvádí, že majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně. Využívání majetku obce musí být v souladu s jejími zájmy a úkoly, které vyplývají ze zákonem vymezené působnosti. Úkolem obce je pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, a proto musí být majetek obce chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Dále je obec povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy, a také včas uplatnit právo na náhradu škody či právo na vydání bezdůvodného obohacení. „*Obec je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.*“ (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok musí být přezkoumáno příslušným krajským úřadem, nebo auditorem či auditorskou společností. Sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu se musí řídit zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

1.3 Orgány obce

Orgány obce jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a jeho zástupci, výbory, komise a obecní úřad. Tyto orgány jsou vymezeny v zákoně o obcích.

1.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán, který rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvo schvaluje program rozvoje obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku sestavenou k rozvahovému dni. Dále je v kompetenci zastupitelstva obce zřizovat a rušit příspěvkové organizace, organizační složky obce, vydávat obecně závazné vyhlášky nebo rozhodovat o vyhlášení místního referenda. Dále je zastupitelstvu vyhrazeno zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy, rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, peněžitých i nepeněžitých vkladech do právnických osob a uzavírat smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky. Zastupitelstvo ze svých řad volí starostu, místostarosty a další členy rady obce. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, alespoň jednou za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva obce je veřejné. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Počet členů zastupitelstva musí být lichý. Pro stanovení počtu členů zastupitelstva se přihlíží k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

V zákoně o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb.) je počet členů zastupitelstva obce stanoven takto:

- Do 500 obyvatel 5-15 členů
- Nad 500 do 3 000 obyvatel 7–15 členů
- Nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11-25 členů
- Nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů
- Nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů
- Nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 129) doplňují, že zastupitelstvo obce může zřídit výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Výbory předkládají svá stanoviska a návrhy zastupitelstvu. Výbor plní úkoly svěřené mu zastupitelstvem a ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce. Počet členů výboru musí být vždy lichý. Finanční a kontrolní výbor zastupitelstvo obce zřizuje vždy a tyto výbory musí být nejméně tříčlenné. Členy finančního a kontrolního výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani jiné osoby zabývající se hospodařením obce. Hlavním úkolem finančního výboru je provádění kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plnění dalších úkolů. Úkolem kontrolního výboru je plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a kontrola dodržování právních předpisů. Zastupitelstvo obce může zřídit i další výbory (např. výbor pro národnostní menšiny nebo osadní výbor).

1.3.2 Rada obce

Zákon o obcích uvádí, že rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. V rámci přenesené působnosti smí rozhodovat jen tehdy, stanoví-li tak zákon. Ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou (místostarosty) a dalšími členy rady zvolenými z řad zastupitelstva obce. Počet členů rady obce musí být lichý, činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Rada obce se schází dle potřeby a její schůze jsou neveřejné. Rada obce zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření. Vůči právnickým osobám a organizačním složkám obce plní úkoly zakladatele a zřizovatele. Rada obce vydává nařízení obce, projednává a řeší návrhy předložené zastupitelstvem obce. V rámci obecního úřadu zřizuje či ruší odbory a oddělení, jmenuje a odvolává vedoucí odborů obecního úřadu a stanovuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a

v organizačních složkách obce. V kompetenci rady je také zřizovat a rušit komise rady obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Dle Pekové, Pilného a Jetmara (2008, s.129-130) může rada obce zřídit komise jako své iniciativní a poradní orgány. Komise předkládají svá stanoviska a náměty radě obce. Pokud byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti, je také výkonným orgánem. Ze své činnosti je komise odpovědna radě obce, v oblasti přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.

1.3.3 Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek a je volen zastupitelstvem obce z řad svých členů. Za výkon své funkce je starosta odpovědný zastupitelstvu. Starosta jmenuje a odvolává tajemníka a odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Pokud není v obci tajemník obecního úřadu, plní starosta úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů. Starosta odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. Úkolem starosty je svolávat a řídit zasedání zastupitelstva obce a rady obce a podepisovat zápisy z těchto jednání. V nepřítomnosti zastupuje starostu místostarosta. Starosta společně s místostarostou podepisuje právní předpisy obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

1.3.4 Obecní úřad

V čele obecního úřadu je starosta. Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (či místostarosty), tajemníkem obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazenými do obecního úřadu. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu může rada obce zřídit odbory nebo oddělení, do kterých se začlení zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad plní v samostatné působnosti úkoly uložené mu zastupitelstvem obce nebo radou obce, dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem. Obecní úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu s výjimkou věcí patřících do působnosti zastupitelstva nebo rady obce. Funkce tajemníka se zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné a přenesené působnosti je tajemník odpovědný starostovi. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

2 ROZPOČET OBCE

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územně samosprávných celků (dále jen ÚSC) a stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky. Finanční hospodaření obcí se řídí rozpočtem a střednědobým výhledem rozpočtu. Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

Rozpočet lze definovat jako finanční plán, který je tvořen na jedno rozpočtové období (toto období je shodné s kalendářním rokem). Je to nástroj k prosazování politických cílů. Základním úkolem rozpočtu je co nejefektivněji využití finančních zdrojů tak, aby byly co nejehospodárněji a nejefektivněji zabezpečeny a uspokojeny veřejné potřeby. To znamená přerozdělení omezených rozpočtových prostředků tam, kde je to nejpotřebnější a kde se uspokojí veřejná potřeba. (Lorenc, 2019, s. 9).

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 51), územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. Rozpočet je současně bilancí, jež dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Gruber (2019, s. 14) dodává, že jakýkoli nadbytek příjmů nad výdaji je přebytkem peněžních toků, který lze ušetřit na financování budoucích výdajů. Nedostatek příjmů je deficitem peněžních toků a musí být financován minulými úsporami nebo půjčkami. Půjčky mají za následek zvýšení dluhu, který musí být nakonec splacen z budoucích příjmů.

Dle Provazníkové (2015, s. 53) máme tři roviny rozpočtu:

- rozhodovací - ÚSC rozhoduje o tom, čeho chce dosáhnout.
- řídicí – jde o přerozdělení zdrojů mezi organizační jednotky obce
- kontrolní – legalizace toho, kolik finančních prostředků získá a vydá ÚSC.

2.1 Střednědobý výhled obcí

Dle Řezníčkové (2019, s. 93) se sestavení návrhu rozpočtu provádí na základě střednědobého výhledu obce (dříve se používal termín rozpočtový výhled). Střednědobý výhled slouží jako pomocný nástroj rozpočtového hospodaření, který je zpracováván na období následujících dvou až pěti let. Sestavení střednědobého výhledu je povinné ze zákona, za nedodržení hrozí sankce. Sedmihradská (2015, s. 47) dodává, že střednědobý

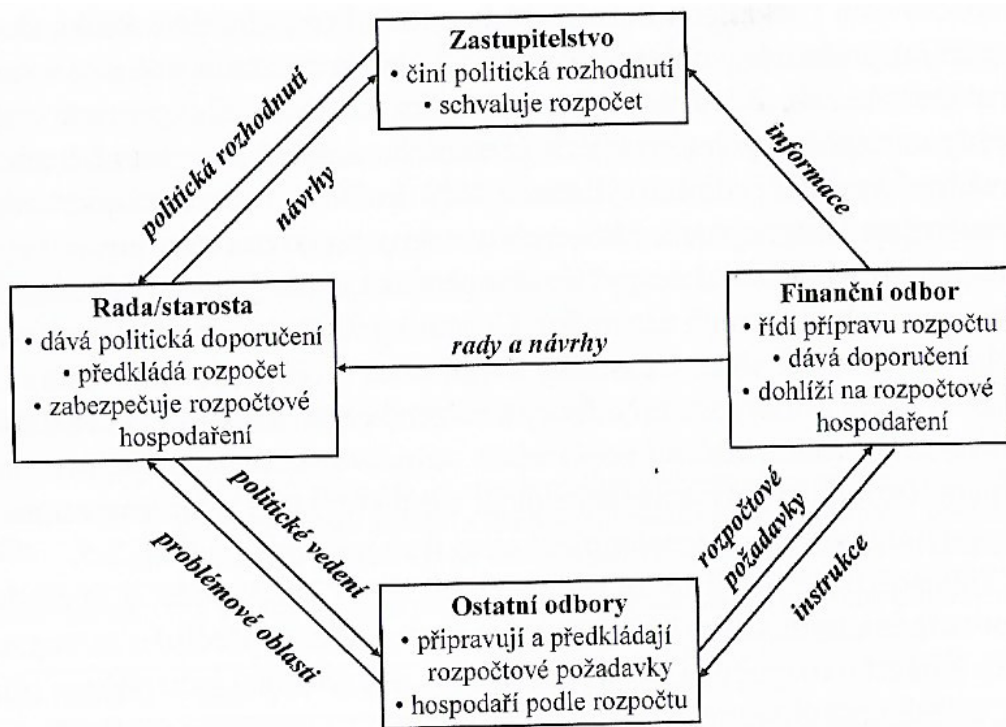
výhled je východiskem pro přípravu rozpočtu a zároveň zobrazuje dlouhodobé dopady současných i minulých rozhodnutí.

Podle § 3 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů obsahuje střednědobý výhled rozpočtu souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

Obce zpracovávají návrh střednědobého výhledu, který musí být zveřejněn 15 dnů před jeho projednáním na internetových stránkách a také na úřední desce obce. Občané se k návrhu střednědobého výhledu mohou vyjádřit písemně nebo ústně při zasedání zastupitelstva, které návrh schvaluje. Po schválení musí být střednědobý výhled zveřejněn po dobu 30 dní (Řezníčková, 2019, s. 93)

2.2 Rozpočtový proces

Sedmíhradská (2015, s.37) definuje rozpočtový proces jako soubor rozhodnutí, která se týkají veřejných příjmů a veřejných výdajů. Doba trvání rozpočtového procesu zasahuje do několika let. Rozpočtový proces zahrnuje nejen plány a rozhodování o tom, co je třeba uskutečnit, ale také plán realizace, provedení plánu, zhodnocení výsledků a následné přizpůsobení stávajícího plánu.

Obrázek 1 Účastníci rozpočtového procesu (Sedmíhradská, 2015, s. 40)

Provazníková (2015, s.63) vysvětluje rozpočtový proces jako souhrn činností nezbytných k řízení hospodaření ÚSC v daném rozpočtovém období. Jednotlivé fáze rozpočtového procesu rozděluje do několika etap – analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období, sestavení návrhu rozpočtu, projednání a schválení rozpočtu, kontrola plnění rozpočtu, přehled o skutečném plnění rozpočtu (závěrečný účet), následná kontrola a aktualizace programu rozvoje a střednědobého výhledu.

2.2.1 Návrh rozpočtu

Návrh rozpočtu a podklady pro tvorbu rozpočtu provádí zpravidla výkonný orgán obce, většinou tedy finanční odbor. Střednědobý výhled rozpočtu bývá podkladem pro návrh rozpočtu. Sestavování rozpočtu také navazuje na údaje z rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria a odráží vazby na jiné rozpočty. V návrhu jsou obsaženy požadavky jednotlivých vedoucích odborů, zastupitelů a požadavků organizací, které obec řídí. Návrh by měly jednotlivé odbory rozdělit na příjmy, běžné výdaje a kapitálové výdaje. Návrh rozpočtu se zveřejní 15 dnů před zasedáním zastupitelstva. (Provazníková, 2015, s. 63; Zákon č. 250/2000 Sb.)

2.2.2 Projednání a schválení rozpočtu

Sestavený návrh rozpočtu se dle Provazníkové (2015, s. 63) projednává ve finančním výboru a v radě obce. Finanční odbor zpracuje připomínky těchto orgánů do návrhu rozpočtu. Schvalování rozpočtu je v kompetenci zastupitelstva obce. Schválený rozpočet je většinou vyrovnaný. Může být také přebytkový nebo schodkový. Pokud je schválen schodkový rozpočet, schodek se musí uhradit finančními prostředky z minulých let, smluvně zabezpečenou půjčkou nebo úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje vlastního majetku nebo dluhopisů.

2.2.3 Kontrola plnění rozpočtu a závěrečný účet obce

Při vyhodnocení a kontrole plnění rozpočtu jsou důležité zásady, kterými jsou reálnost, pravdivost a úplnost rozpočtu. Každá obec má povinnost nechat si přezkoumat hospodaření za uplý rok. Přezkoumání hospodaření může provést buď krajský úřad nebo auditor či auditorská společnost. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce je důležitou součástí projednání závěrečného účtu. (Provazníková, 2015, s. 64)

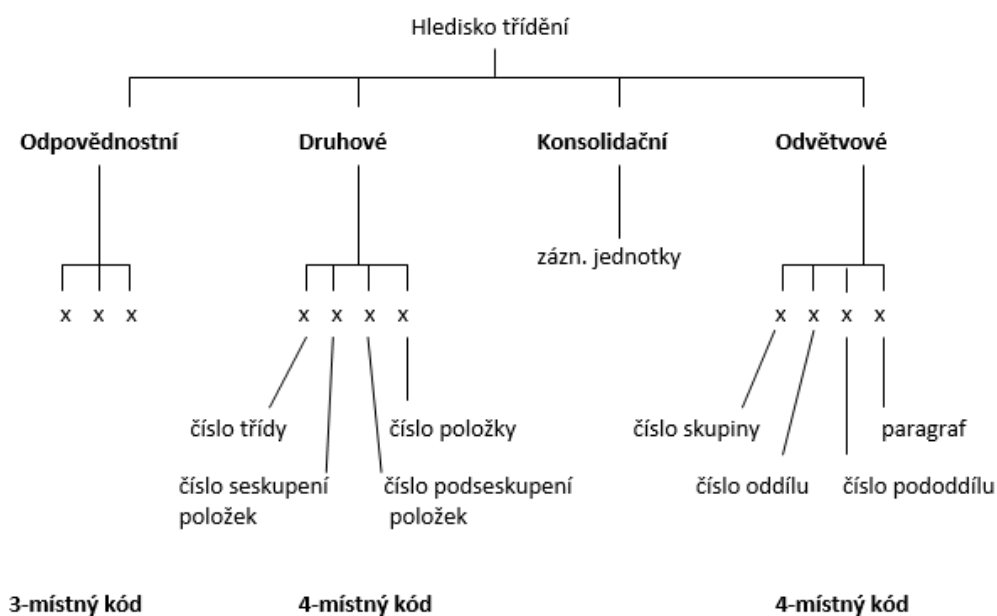
Údaje o ročním hospodaření se po skončení kalendářního roku zpracovávají do závěrečného účtu. Jsou zde obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a čerpání výdajů,

kteří jsou členěny podle rozpočtové skladby. Závěrečný účet obsahuje informace o dalších finančních operacích včetně tvorby a použití peněžních fondů. Také zahrnuje vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí a dalších. Jedná se o finanční vyhodnocení dotací od těchto veřejných rozpočtů a nevyčerpaných finančních prostředků. (Lorenc, 2019, s. 62).

Návrh závěrečného účtu musí ÚSC zveřejnit nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu. Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením bez výhrad, nebo souhlasu s výhradami, na jejichž základě jsou přijata opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

2.3 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška MF ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba nebo také rozpočtová klasifikace závazně člení příjmy a výdaje veřejných rozpočtů, jedná se o praktickou aplikaci. Rozpočtové klasifikace vyhovují mezinárodním standardům, a tak umožňují srovnání příjmů a výdajů veřejných rozpočtů i mezi sebou navzájem. Rozpočtová skladba využívá 12 hledisek třídění příjmů a výdajů, z toho jsou čtyři základní druhy třídění, a sice odpovědnostní, druhové, odvětvové a konsolidační. (Provazníková 2015, s. 100-101)

Obrázek 2 Schéma vybraných hledisek třídění rozpočtové skladby (Provazníková, 2015, s. 102)

Provazníková (2015, s. 101) uvádí, že **odpovědnostní třídění** je v České republice povinné pouze u státního rozpočtu. Příjmy a výdaje jsou tříděny podle správců kapitol. Územně samosprávné celky nemají odpovědnostní třídění povinné.

Druhové třídění je základní třídění. Podrobněji člení operace, čímž zdůrazňuje jejich ekonomický či ekonomicko-právní charakter. Druhové členění rozpočtové skladby je úzce spjato na účetní specifikaci dané operace. Informace z obou oblastí se navzájem doplňují a rozvíjejí a lze identifikovat určité kontrolní vazby správnosti účtování a vykazování. Peněžní operace jsou v druhovém členění rozděleny do tří základních okruhů, kterými jsou příjmy, výdaje a financování. Příjmy jsou zastoupeny v 1–4 třídou. Výdaje vymezují položky třídy 5 a 6. Položky třídy 8 odpovídají financování. (Lorenc, 2019, s. 117-119)

Tabulka 1 Druhové třídění příjmů a výdajů, vlastní zpracování dle Provazníkové (2015, s. 105)

Třída	Popis položky
1	Daňové příjmy
2	Nedaňové příjmy
3	Kapitálové příjmy
4	Přijaté transfery
5	Běžné výdaje
6	Kapitálové výdaje
8	Financování

Odvětvové třídění vychází z účelu, na který jsou vynakládány finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb (např. zajištění vzdělání v základní škole, hospodaření s byty). Odvětvové členění je základním zdrojem informací o hospodaření ÚSC, především pro zastupitele a občany. U odvětvového třídění platí, že operace je zaříděna podle převažujícího účelu. (Lorenc, 2019, s. 549)

Tabulka 2 Odvětvové třídění výdajů a některých příjmů, vlastní zpracování dle Vyhlášky č. 323/2002 Sb.)

Skupina	Popis položky
Skupina 1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
Skupina 2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
Skupina 3	Služby pro obyvatelstvo
Skupina 4	Sociální věci a politika zaměstnanosti
Skupina 5	Bezpečnost státu a právní ochrana
Skupina 6	Všeobecná veřejná správa a služby

Prvky **konsolidačního třídění** jsou tzv. záznamové položky. Smyslem konsolidace je vyloučení duplicit a korekce příjmů a výdajů. Konsolidační třídění umožňuje vyloučení peněžních převodů mezi fondy a rozpočtem, převodů mezi zřizovatelem a organizační složkou a mezi veřejnými rozpočty různých úrovní. (Provazníková, 2015, s. 101)

2.4 Příjmy územních rozpočtů

Příjmy územních rozpočtů se dle Pekové (2011, s. 239–240) člení na běžné příjmy a kapitálové příjmy. Běžné příjmy jsou takové příjmy, které se každoročně opakují a jsou zpravidla určené k financování běžných výdajů. Kapitálové příjmy jsou obvykle jednorázové příjmy, které se neopakují. Kapitálové příjmy jsou převážně účelové.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb.) uvádí, že příjmy rozpočtu obce tvoří:

- Příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti
- Příjmy z hlavní činnosti právnických osob založených nebo zřízených obcí, pokud jsou příjmem této obce
- Příjmy z vlastní správní činnosti a příjmy z výkonu státní správy, pokud je k nim obec pověřena dle zvláštních zákonů (zejména se jedná o správní poplatky z této činnosti a příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených ze zákona v pravomoci obce)
- Příjmy z místních poplatků

- Výnosy daní či podíly na nich
- Dotace ze státního rozpočtu a dotace ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje
- Prostředky, které jsou získané správní činností ostatních orgánů státní správy, pokud jsou příjmem obce (např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů či správních trestů)
- Přijaté příspěvky a peněžité dary
- Jiné příjmy patřící do příjmů obce podle zvláštních zákonů.

Provazníková (2015, s.75) rozděluje příjmy územních rozpočtů do čtyř kategorií: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry (či půjčky). Daňové příjmy obvykle představují největší podíl příjmů územních rozpočtů.

2.4.1 Nedaňové příjmy – přijaté sankční platby

Tato bakalářská práce pojednává o vymáhání pokut, které jsou nedaňovým příjmem. Praktická část je zaměřena na analyzování pokut. Vyhláška o rozpočtové skladbě označuje pokuty jako přijaté sankční platby, proto jsou zde výslovně zmíněny.

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 269, 270) uvádějí, že nedaňové příjmy obcí tvoří především příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání, příjmy z pronájmu nebo prodeje majetku obce, příjmy z obchodování s cennými papíry a uživatelské poplatky. Provazníková (2015, s. 89) dodává, že mezi nedaňové příjmy patří také pokuty. Případně zde můžeme zahrnout příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů.

Přijaté sankční platby jsou výnosy z pokut uložených na základě obecně závazných vyhlášek a předpisů. Jsou to sankční platby přijaté od jiných subjektů než od státu, obcí, krajů, státních fondů, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí. Patří zde zejména sankční platby přijaté od občanů, obchodních společností, příspěvkových organizací jiných zřizovatelů a dalších neziskových subjektů (Lorenc, 2019, s. 177, 185).

Peková, Pilný a Jetmar (2008, s. 271) dodávají, že tyto pokuty mohou ukládat obce v rámci přenesené působnosti subjektům v přestupkovém řízení. Obce vyměřují pokuty za takové chování, které je v rozporu s obecně závaznými předpisy. Sankční pokuty jsou obvykle obtížně plánovatelné a většinou jsou nahodilé a malé. Zpravidla mají charakter doplňkových příjmů.

3 DAŇOVÁ EXEKUCE

Tato kapitola se věnuje daňové exekuci. Praktická část této bakalářské práce je zaměřena na vymáhání pokut, přičemž nedoplatky na pokutách podléhají režimu správy daní. Daňová exekuce je upravena zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ze dne 22. července 2009. Daňový řád nahradil dne 1.1.2011 zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

3.1 Správa daní

Daňový řád je procesní právní předpis, který upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní. „*Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.*“ (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Daňový řád (dále také DŘ) říká, že předmětem správy daní jsou daně, které jsou příjmem veřejného rozpočtu. DŘ vymezuje pojem daň jako:

- peněžité plnění označené zákonem jako daň, clo nebo poplatek
- peněžité plnění, pokud se při jeho správě postupuje podle daňového řádu
- peněžité plnění v rámci dělené správy. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Dělená správa je dle Matyášové a Grossové (2015, s. 600) definována jako výběr a vymáhání peněžitých plnění, pokud jsou příjmem veřejného rozpočtu a při jejich placení nebo vymáhání se postupuje podle daňového řádu a jsou uloženy jinými orgány státní správy než územními finančními orgány. Dělenou správou se vybírání a vymáhání peněžitého plnění označuje proto, že vlastní řízení o vyměření těchto plateb vedou věcně a místně příslušné státní orgány, které jsou odlišné od územních finančních orgánů. U peněžitých plnění, které byly uloženy v rámci dělené správy se podle daňového řádu postupuje pouze v rovině platební. To znamená při evidenci, vybírání a vymáhání. Peněžitými plněními se rozumí odvody, poplatky, úhrady, úplaty, pokuty a penále včetně nákladů řízení.

Lichnovský (2016, s. 600) dodává, že pokud orgán veřejné moci uložil v rámci dělené správy platební povinnost a není příslušný ke správě placení tohoto peněžitého plnění, je povinen předat příslušnému správci daně nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí nezbytné údaje o uložení nebo vzniku této povinnosti se stejnopisem rozhodnutí, kde vyznačí právní moc a dále také předá přehled předávaných rozhodnutí.

Obdobně se postupuje v případě, kdy orgán veřejné moci uložil v rámci dělené správy platební povinnost a není příslušný k vymáhání tohoto peněžitého plnění, které nebylo uhrazeno dobrovolně, a to do 30 dnů po uplynutí lhůty splatnosti.

Během správy daní je nutné respektovat určitá pravidla a principy označované jako **zásady správy daní**. Vančurová a Boněk (2011, s. 24-28) vyjmenovávají tyto zásady správy daní:

- Zásada zákonnosti
- Zásada legální licence
- Zásada přiměřenosti a ochrany práv zúčastněných osob
- Zásada procesní rovnosti
- Zásada součinnosti
- Zásada poučovací
- Zásada korektního jednání
- Zásada rychlosti řízení
- Zásada hospodárnosti
- Zásada volného hodnocení důkazů
- Zásada legitimního očekávání
- Zásada materiální pravdy
- Zásada neveřejnosti a mlčenlivosti
- Zásada oficiality
- Zásada shromažďování údajů

3.1.1 Daňové řízení a placení daní

Podle Matyášové a Grossové (2015, s. 489, 490) je účelem daňového řízení správné zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady. **Daňové řízení** končí splněním daňové povinnosti nebo jiným zánikem. Daňové řízení se skládá z dílčích řízení, kterými jsou řízení nalézací, řízení při placení daní a řízení o mimořádných opravných prostředcích a dozorčích prostředcích. U pokut se podle daňového řádu postupuje až v rovině platební. Platební rovina zahrnuje posečkání, vybírání daně, evidenci daní, zajištění a vymáhání daní.

Matyášová a Grossová (2015, s. 557-558) uvádějí, že pojem placení daní zahrnuje kromě evidování daní i jejich vybírání, zajištění a vymáhání a úkony s tím související. Předmětem evidence daní je zaznamenávání vzniku, stanovení, splnění či jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků a nedoplatků. Tyto údaje se evidují na osobních daňových účtech. U všech daňových subjektů je veden osobní daňový účet odděleně za každý druh daně. Na debetní straně jsou evidovány předpisy, odpisy a jejich opravy, na kreditní straně jsou platby a vratky. Podle Lichnovského (2016, s. 586-587, 601-602) se daň platí příslušnému správci daně v českých korunách. Pokud nemůže daňový subjekt uhradit stanovenou daň ve lhůtě splatnosti, může správce daně povolit posečkání celé úhrady nebo rozložit celou úhradu do několika splátek. Po dobu posečkání je neuhrazená daň stále vedena jako nedoplatek, ale je nevymahatelná.

3.2 Subjekty daňového řízení

Správce daně definuje daňový řád jako správní nebo jiný státní orgán, kterému byla v rozsahu zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní. Správním orgánem se dle DŘ rozumí orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jiné orgány a právnické nebo fyzické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Zákon dává správci daně pravomoc vést daňová řízení, provádět vyhledávací činnost, kontrolovat plnění povinností osob zúčastněných na správě daní, vyzývat ke splnění povinností a zabezpečit placení daní. Pro účely správy daní může správce daně zřídit a vést registry a evidence daňových subjektů a jejich daňových povinností. Správce daně vykonává svou pravomoc prostřednictvím úředních osob. Úřední osobou se rozumí zaměstnanec bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správce daně, nebo osoba, která je oprávněna k výkonu pravomoci správce daně zákonem nebo na základě zákona. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Daňový subjekt popisuje Matyášová a Grossová (2015, s. 97-98, 109) jako osobu, kterou za daňový subjekt označuje zákon. Daňovým subjektem je také osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně. Práva a povinnosti daňového subjektu se týkají správného zjištění a stanovení daně v době běhu lhůty pro stanovení daně a při placení daně po dobu, po kterou lze požadovat placení nedoplatku. DŘ definuje také **třetí osoby**, kdy tyto osoby se mohou jakkoli podílet na řízení. Jsou to osoby jiné než daňový subjekt, která mají práva a povinnosti při správě daní, nebo jsou jejich práva a povinnosti

správou daní dotčena. Třetí osobou může být např. tlumočník, znalec, poddlužník (plátce mzdy při daňové exekuci), osoby povinné k součinnosti atd.

3.3 Předpoklady pro zahájení vymáhání a nařízení daňové exekuce

Aby mohlo dojít k zahájení vymáhání, musí být splněny tyto předpoklady: správce daně musí evidovat vůči daňovému dlužníku nedoplatek, musí existovat exekuční titul a neuplynula lhůta pro placení daně.

Nedoplatek je částka daně nebo příslušenství daně, která nebyla uhrazena, a marně uplynul den splatnosti. O výši nedoplatků může správce daně dlužníka vhodným způsobem vyrozumět. Pokud není nedoplatek uhrazen ve lhůtě pro placení daně, zaniká (Novotná a kol., 2019, s. 186)

V DR je vymezena **lhůta pro placení daně**, během které je správce daně oprávněn vymáhat daňový nedoplatek. Tato lhůta začíná běžet dnem splatnosti daně a trvá šest let. Je to prekluzivní lhůta, která uplynutím doby zaniká. Lhůtu pro placení daní lze přerušit zahájením exekučního řízení, zřízením zástavního práva a rozhodnutím o posečkání. Přerušeni lhůty znamená, po dobu trvání překážky lhůta neběží a po odpadnutí překážky nastává nová šestiletá lhůta (Novotná a kol., 2019, s. 193-194). Zákon také taxativně vymezuje situace, kdy se lhůta staví, tzn., že po určité době neběží a poté dobíhá její zbytek. Jedná se o vymáhání daně soudem nebo soudním exekutorem, přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení nebo veřejné dražby, odkladu daňové exekuce, daňové exekuce srážkami ze mzdy nebo dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání nedoplatku. Maximální délka lhůty může činit dvacet let, v případě nedoplatku zajištěného zástavním právem 30 let od data zápisu do katastru nemovitostí (Matyášová a Grossová, 2015, s. 594-596).

Aby mohlo k exekuci dojít, musí existovat **exekuční titul**. Daňový řád uvádí, že „*exekučním titulem je:*

- *výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní,*
- *vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění, nebo*
- *vykonatelný zajišťovací příkaz.*“ (Zákon č. 280/2009 Sb.)

V případě pokut je exekučním titulem vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění. Vykonatelnost rozhodnutí umožňuje jeho vynucení proti vůli příjemce.

Rozhodnutí je vykonatelné, pokud je pravomocné a uplynula lhůta k plnění (Lichnovský, 2016, s. 418).

V neposlední řadě je třeba získat informace o dlužnících a vědět, na co exekuci uvrhnout. Tyto informace upravuje § 57 DŘ - **poskytování informací správci daně**. Správci daně poskytují údaje orgány veřejné moci nebo osoby, které vedou evidenci osob nebo věcí, poskytují plnění, které je předmětem daně, provádějí řízení u předmětů podléhajícím daňové povinnosti nebo získávají jiné údaje důležité pro správu daní. Orgány veřejné moci a tyto osoby poskytují údaje bezúplatně a v rozsahu nezbytném pro správu daní. Zdravotní pojišťovny poskytují správci daně údaje, které jsou oprávněny shromažďovat. Na výzvu správce daně poskytují banky, spořitelni a úvěrní družstva, platební instituce a další poskytovatelé platebních služeb údaje o číslech účtů, majitelích účtů, stavech peněžních prostředků na účtech a jejich pohybu a údaje o úvěrech, úschovách a pronájmech bezpečnostních schránek. Informace lze také získat od provozovatelů poštovních služeb, podnikatelů poskytujících veřejně dostupnou telefonní službu nebo vydavatelů periodického tisku. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

3.4 Provedení daňové exekuce

Pokud daňový subjekt nesplní dobrovolně svou platební povinnost, může správce daně vymáhat nedoplatek několika způsoby. V první řadě může vymáhat nedoplatek sám pomocí daňové exekuce. Další možností je zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora. Zákon také dává možnost uplatnit nedoplatek v insolvenčním řízení, případně jej přihlásit do veřejné dražby. (Lichnovský, 2016, s. 631)

DŘ uvádí v §175, že při výběru způsobu vymáhání nedoplatku volí správce daně takový způsob, aby výše nákladů na vymáhání nebyla ve zjevném nepoměru vůči výši nedoplatku. Uplatňuje se zde zásada přiměřenosti tak, aby došlo k zabezpečení úhrady daně s co nejmenším zatížením dlužníka (Lichnovský, 2016, s. 632). Vančurová (2011, s. 124) dodává, že ve většině případů bude správce daně provádět exekuci sám, v souladu se zásadou hospodárnosti.

Novotná a kol. (2019, s. 205) uvádějí, že správce daně vystupuje v daňové exekuci jako exekuční orgán, jehož pravomoc je dána výlučně daňovým řádem. Zároveň je správce daně v postavení oprávněného a v tomto případě se jeho postavení řídí subsidiárně i občanským soudním řádem. Správce daně nařizuje daňovou exekuci vydáním exekučního příkazu. Exekuční příkaz musí obsahovat označení správce daně, číslo jednací, označení příjemce

rozhodnutí, výrok (s uvedením právního předpisu, podle kterého bylo rozhodováno a u platební povinnosti částku a číslo účtu, na který má být částka uhrazena), lhůtu k plnění, poučení, podpis úřední osoby a datum. Dále musí rozhodnutí ve výroku zahrnovat způsob provedení daňové exekuce, výši nedoplatku, výši exekučních nákladů a odkaz na exekuční titul. Exekuční příkaz je doručován dlužníkovi a dalším osobám v závislosti na způsobu exekuce.

Novotná a kol. (2019, s. 206) uvádí, že daňový řád umožňuje provést daňovou exekuci těmito způsoby:

- srážka ze mzdy,
- přikázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
- přikázání jiné peněžité pohledávky,
- postižení jiných majetkových práv,
- prodej movitých věcí,
- prodej nemovitých věcí.

V daňovém řádu je uvedeno, že při daňové exekuci vznikají **exekuční náklady**. V daňové exekuci vznikají tři druhy exekučních nákladů, a to náklady za nařízení daňové exekuce, náklady za výkon prodeje a hotové výdaje daňové exekuce. Exekuční náklady jsou vymáhány současně s nedoplatkem a tyto náklady hradí dlužník. Náklady za nařízení daňové exekuce a náklady za výkon prodeje činí 2 % z vymáhané částky, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

3.4.1 Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Dle Lichnovského (2016, s. 694) se daňová exekuce provádí srážkami ze mzdy a z jiných příjmů dlužníka, a to do výše částky, která je uvedená v exekučním příkazu. Od okamžiku, kdy je plátcí mzdy dlužníka doručen exekuční příkaz, je plátce mzdy dlužníka povinen provádět ze mzdy dlužníka stanovené srážky a tyto sražené částky nevyplácet dlužníkovi po dobu trvání daňové exekuce. Novotná a kol. (2019, s. 209) doplňují, že srážky ze mzdy musí být stanoveny tak, aby dlužníkovi zůstala nejméně nezabavitelná část mzdy.

3.4.2 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

Výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb se provádí odepsáním peněz z dlužníkovy účtu, vedeného v jakékoliv měně, a to do výše částky, která je uvedena v exekučním příkazu a následným vyplacením těchto peněz správci daně. Exekuční příkaz musí být doručen poskytovateli platebních služeb dříve než dlužníkovi. Od okamžiku doručení exekučního příkazu po dobu trvání daňové exekuce nesmí poskytovatel platebních služeb vyplácet peněžní prostředky z účtu dlužníka, provádět započtení nebo s nimi jinak nakládat, a to do výše částky uvedené v exekučním příkazu. To platí i pro peněžní prostředky, které budou připsány na tento účet do 6 měsíců ode dne vyrozumění o právní moci exekučního příkazu. Lichnovský (2016, s. 705-707). Matyášová a Grossová (2015, s. 728) doplňují, že daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu je jedním z nejefektivnějších způsobů výkonu rozhodnutí, protože pohledávku lze vymáhat bez jakéhokoliv omezení.

3.4.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky

Podle Novotné a kol. (2019, s. 210-211) tento způsob daňové exekuce postihuje jinou peněžitou pohledávku dlužníka než nárok na mzdu nebo na pohledávku z účtu u poskytovatele platebních služeb. Podstata tohoto způsobu exekuce spočívá v inkasu plnění z pohledávky od dlužníkovy dlužníka. Správce daně tak v podstatě vymáhá dlužníkovy pohledávky a z výtěžku uspokojuje nedoplatky. Tuto exekuci lze nařídit i na pohledávku dlužníka splatnou až v budoucnosti. Exekuční příkaz musí být doručen dříve poddlužníkovi než dlužníkovi. Od doručení exekučního příkazu po dobu trvání daňové exekuce nesmí poddlužník vyplatit dlužníkovi jeho pohledávku, provést na ni započtení ani jinak s ní nakládat.

3.4.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

Matyášová a Grossová (2015, s. 736-737) vysvětlují, že tato daňová exekuce postihuje jiná majetková práva, než jsou srážky ze mzdy, příkázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb a příkázání jiné peněžité pohledávky. Musí být splněna podmínka, že tato práva nejsou spojena s dlužníkovou osobou a jsou převoditelná na jiného. K postižení pohledávky na vydání či dodání movitých věcí zakáže správce daně exekučním příkazem dodání nebo vydání věci dlužníkovi a nařídí jejich vydání nebo dodání správci daně. Jedná

se například o vydání věcí ze soudní, notářské či advokátní úschovy. Exekuční příkaz je doručen dříve poddlužníkovi než dlužníkovi.

3.4.5 Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Při tomto způsobu daňové exekuce dochází k prodeji movitých věcí patřících do vlastnictví dlužníka nebo prodejem spoluvlastnického podílu. Daňový exekutor oznámí účel svého příchodu při zahájení soupisu věcí, vyzve dlužníka k úhradě vymáhaného nedoplatku a doručí dlužníkovi exekuční příkaz na prodej movitých věcí. Pokud není dlužník přítomen, je mu exekuční příkaz doručen až s protokolem o soupisu věcí. Daňový exekutor určí věci, které mají být prodány v soupisu věcí. Sepíše především ty věci, které může dlužník postrádat a které se nejsnáze prodají. Dlužník s těmito věcmi nesmí nakládat. V protokolu o průběhu soupisu věcí je přiložen soupis věcí, kde je uvedeno pořadové číslo věci, její stručný popis a předpokládaný výtěžek z prodeje. Sepsané věci se poté prodají v dražbě. Dražební podání činí nejméně jednu třetinu ze zjištěné ceny. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

3.4.6 Daňová exekuce prodejem nemovitých věcí

Podle Novotné a kol. (2019, s. 221-223) lze tímto způsobem daňové exekuce postihnout nemovitou věc ve vlastnictví dlužníka, anebo spoluvlastnického podílu dlužníka na nemovité věci. Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi, spoluvlastníkům a příslušnému katastrálnímu úřadu. Nemovitá věc, její příslušenství a jednotlivá práva a závady s ní spojené musí být oceněna znalcem. Nejnižší dražební podání činí v případě nemovité věci dvě třetiny stanovené výsledné ceny.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 MĚSTO VSETÍN

Město Vsetín se nachází ve Zlínském kraji, na území jihovýchodní Moravy. Přesněji na úpatí Vsetínských, Hostýnských a Vizovických vrchů kolem řeky Vsetínské Bečvy. Rozloha města činí 5 761,49 ha. (Město Vsetín, 2020)

Město Vsetín je veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, se kterým hospodaří, vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj rozpočet. Město Vsetín má přibližně 26 tisíc obyvatel. Dle zákona o obcích by mělo mít zastupitelstvo 15-35 členů. Aktuálně má město Vsetín 21 zastupitelů, kteří vykonávají svěřené úkoly v rámci samostatné působnosti. Ve městě Vsetín byly zastupitelstvem zřízeny 3 výbory, a to kontrolní výbor, finanční výbor a osadní výbor. Rada města je 7členná. Zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření a plní další úkoly. Rada v rámci své působnosti zřizuje komise. (Zákon č. 128/2000 Sb., Město Vsetín, 2020)

Město Vsetín je obcí s rozšířenou působností. Zároveň je město Vsetín obcí s pověřeným obecním úřadem. V praxi to znamená, že vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zákony nejen na svém území, ale také pro další obce ve svém správním obvodu. Těmito obcemi jsou Bystřička, Francova Lhota, Halenkov, Horní Lideč, Hošťálková, Hovězí, Huslenky, Jablůnka, Janová, Karolinka, Kateřinice, Lačnov, Leskovec, Lhota u Vsetína, Lidečko, Liptál, Lužná, Malá Bystřice, Nový Hrozenkov, Pozdětchov, Prlov, Pržno, Ratiboř, Růžďka, Seninka, Střelná, Ústí, Valašská Polanka, Valašská Senice, Velké Karlovice a Zdětchov. (Město Vsetín, 2020)

Město Vsetín vede účetnictví v plném rozsahu a účtuje podvojným účetnictvím. Účetnictví je vedeno v účetním programu ORSOFT Open. Město Vsetín se musí při vedení účetnictví řídit zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 410/2009 Sb., pro vybrané účetní jednotky, českými účetními standardy č. 701-710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. a vnitropodnikovými účetními směrnicemi. Z výkazu zisku a ztráty Města Vsetín je zřejmé, že město má pouze hlavní činnost. Hospodářskou činnost město nevykazuje. Dle klasifikace ekonomických činností NACE spadá Město Vsetín do 84110 – Všeobecné činnosti veřejné správy. (Interní materiály MěÚ Vsetín, Monitor Státní pokladna, 2020)

Nejvýznamnějšími příjmy města jsou daňové příjmy, do kterých jsou zahrnuty daně, poplatky a odvody. Druhou nejvýznamnější skupinou jsou nedaňové příjmy.

4.1 Městský úřad Vsetín

Městský úřad je tvořen starostou, místostarosty, tajemníkem a zaměstnanci obce zařazenými do městského úřadu. Na městském úřadě je zaměstnáno 225 zaměstnanců (včetně městské policie). Městský úřad Vsetín je organizačně rozdělen na 10 odborů.

Městský úřad plní v samostatné působnosti úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem obce nebo radou obce. Městský úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu s výjimkou věcí patřících do působnosti zastupitelstva nebo rady obce. Funkci zaměstnavatele plní tajemník. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

4.2 Vymáhání nedoplatků ve Vsetíně

Tento text je zaměřen na popis postupu vybírání a vymáhání pokut v letech 2017-2019. Finanční odbor jako správce místních poplatků a neuhrazených pokut má za úkol důsledně postupovat podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, a účelně a efektivně vybírat místní poplatky a pokuty. K tomu využívá všech zákonných prostředků včetně exekučního řízení.

Agendou vybírání a vymáhání pokut se zabývá 5 zaměstnanců. Aby mohl zaměstnanec vystupovat jako oprávněná úřední osoba, musí složit zkoušku zvláštní odborné způsobilosti zaměřenou na daně. Po složení zkoušky může zaměstnanec vykonávat všechny činnosti samostatně. Každý zaměstnanec má určenou svou agendu pokut (např. dopravní pokuty, pokuty městské policie, občanské přestupky, radar atd.)

Finanční odbor městského úřadu ve Vsetíně vede evidenci nedoplatků i přeplatků v programu Vera Radnice. Finanční odbor přebírá k placení a vymáhání všechny pravomocné rozhodnutí uložené v rámci dělené správy. Dělenou správou se rozumí to, že jednotlivé typy pokut jsou uloženy jinými odbory než finančním odborem (např. odborem správních agend, obecním živnostenským úřadem, odborem životního prostředí, městskou policií apod.), tyto pokuty jsou příjmem veřejného rozpočtu (tedy příjmem obce) a při jejich placení nebo vymáhání se postupuje dle daňového řádu. Předávání vydaných rozhodnutí se liší u odboru správních agend a u ostatních odborů.

Ostatními odbory se rozumí odbor územního plánování, stavebního řádu a dopravy, obecní živnostenský úřad, odbor životního prostředí a Městská policie Vsetín. Protože jednotlivé odbory uložily v rámci dělené správy platební povinnosti a nejsou příslušné ke správě placení těchto peněžitých plnění, jsou povinny předat finančnímu odboru (= správci daně) nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právních mocí těchto rozhodnutí nezbytné údaje

o uložení nebo vzniku těchto povinností se stejnopisy rozhodnutí, kde je vyznačena právní moc. Dále také předá každý odbor na začátku měsíce přehled předávaných rozhodnutí. Finanční odbor tyto rozhodnutí převezme a pokuty navede do systému Vera Radnice do agendy Příjmy. Agenda Příjmy slouží jako centrální místo pro správu pohledávek.

Odbor správních agend má přístup do systému Vera, a proto uložené pokuty navádí do programu Vera Radnice sám. Jakmile se tyto pokuty stanou pravomocnými, odbor správních agend sepíše na začátku měsíce seznam všech pravomocných rozhodnutí za předcházející měsíc a spolu s rozhodnutími je předá k vybírání a vymáhání finančnímu odboru. Finanční odbor rozhodnutí převezme a zkontroluje. Ověřuje se, zda souhlasí částka v rozhodnutí a v systému Vera, daňový subjekt a variabilní symbol. Také se kontroluje, zda celková částka předaných rozhodnutí a navedených pokut ve Veře je totožná. Pokud vše souhlasí, lze provést účetní závěrku. Během účetní závěrky pracovník finančního odboru vyřadí zaplacené pokuty. Podle variabilního symbolu či příjmení dlužníka a roku uložení pokuty zařadí do evidence pokuty nové.

4.2.1 Součinnost

Správce daně si zjišťuje informace o dlužnících. Podle § 57 daňového řádu vyzývá správce daně zdravotní pojišťovny, banky a stavební spořitelny k podání informací o svých dlužnících v rozsahu nezbytném pro správu daní. Informace také žádá po finančním úřadu. Všechny tyto instituce jsou povinny správci daně sdělit informace důležité pro správu daní. Zdravotní pojišťovny poskytují správci daně údaje o zaměstnavatelích dlužníků. Banky, spořitelny a úvěrní družstva, platební instituce a další poskytovatelé platebních služeb sdělují správci daně údaje o číslech účtů, majitelích účtů, stavech peněžních prostředků na účtech a jejich pohybu a dále také údaje o úvěrech, úschovách a pronájmech bezpečnostních schránek. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Správce daně zasílá vybraným institucím výzvu k poskytnutí informací správci daně. Toto zasílání výzev k poskytnutí součinnosti je zdlouhavý proces, protože je obesíláno 6 zdravotních pojišťoven, 5 stavebních spořitelen a 19 bank a odpovědi od jednotlivých institucí se liší v řádu dnů i týdnů. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Součinnost provádí pro celé oddělení místních poplatků a pokut finančního odboru pouze jeden pracovník. Je to z toho důvodu, protože někteří dlužníci mají více nedoplatků na místních poplatcích a pokutách. Pokud by součinnost prováděli všichni pracovníci, kteří

vymáhají pohledávky, někteří dlužníci by byli ověřováni třeba i desetkrát za rok. Každý dlužník je ověřován jednou ročně.

V případě zjištění zaměstnavatele nebo účtu, na který by mohl správce daně nařídít daňovou exekuci, vydá správce daně exekuční příkaz.

4.2.2 Vymáhání

Pokud není pokuta uhrazena do data splatnosti, dochází k vymáhání. Vymáhané pokuty jsou evidovány v programu Vera Radnice, v agendě Vymáhání. Při navádění pokuty do agendy Vymáhání se vypisuje formulář, kde se uvádí číslo jednací, ze kterého dne je pokuta, právní moc rozhodnutí a datum splatnosti. Zároveň se také ověřuje dlužník v základních registrech.

Finanční odbor má při správě pohledávek postavení správce daně. V případě, že pokuta není dlužníkem zaplacená dobrovolně, vyrozumí správce daně daňového dlužníka vhodným způsobem o výši nedoplatku. Ve vyrozumění určí správce daně náhradní 15denní lhůtu splatnosti, kdy může dlužník pokutu dobrovolně uhradit. Jestliže pokutu nezplatí, přistoupí správce daně bez dalšího vyrozumění k daňové exekuci.

Obecně lze říci, že velkým problémem je nedoručitelnost rozhodnutí. Správce daně má povinnost obesílat dlužníka na adresu uvedenou v základních registrech, tedy na adresu trvalého pobytu. Velké množství dlužníků má trvalé bydliště na adrese ohlašovny a poštu si nepřebírá. Tudíž někteří dlužníci ani nevědí, že jim byla uložena pokuta. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Finanční odbor ověřuje bezdlužnost žadatelů za účelem snížení pohledávek vůči městu. Zastupitelstvo města Vsetín schválilo dne 6.9.2011 Pravidla o postupu vůči dlužníkům města. V rámci tohoto usnesení je každý žadatel o věc, na kterou není právní nárok (např. o nájem) ověřován, zda nemá závazky vůči městu. V případě, že je dlužníkem města, musí své závazky splnit. Pokud nevyrovná své závazky, jeho žádosti není vyhověno. (interní materiály MěÚ Vsetín)

V rámci snižování nedoplatků využívá finanční odbor možnosti převedení přeplatku na nedoplatky evidované u jiného správce daně. Konkrétně se jedná o přeplatky na daních evidovaných finančním úřadem. V praxi to vypadá tak, že finanční odbor vytvoří jmenný seznam dlužníků mající trvalé bydliště na Vsetíně a odešle ho Finančnímu úřadu ve Vsetíně. Finanční úřad následně oznámí, u kterých osob eviduje vratitelný přeplatek.

Správce daně musí poté podat žádost o převedení přeplatku na úhradu nedoplatků, které eviduje. (Interní materiály MěÚ Vsetín)

Správce daně může vymáhat nedoplatek několika způsoby, a to sám pomocí daňové exekuce, prostřednictvím soudního exekutora, uplatněním nedoplatku v insolvenčním řízení nebo přihlášením nedoplatku do veřejné dražby. Finanční odbor vymáhá nedoplatky sám pomocí daňové exekuce. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Správce daně může přistoupit k daňové exekuci, pokud má exekuční titul (v tomto případě pravomocné rozhodnutí či blok na pokutu na místě nezaplacenou), existuje nedoplatek (toto rozhodnutí je splatné) a ještě neuplynula lhůta pro placení daně.

Daňovou exekuci lze provést šesti způsoby, a to srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, příkázáním jiné pohledávky, postižením jiných majetkových práv, prodejem movitých věcí nebo prodejem nemovitých věcí. Městský úřad Vsetín využívá pouze dvou způsobů exekuce, kterými jsou daňová exekuce srážkami ze mzdy a daňová exekuce příkázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Je to především z toho důvodu, že při součinnosti získává správce daně informace o zaměstnavatelích dlužníků a údaje o účtech dlužníků.

Daňová exekuce srážkami ze mzdy patří mezi nejčastěji užívaný způsob daňové exekuce na peněžité plnění na MěÚ Vsetín. Při daňové exekuci srážkami ze mzdy nařizuje správce daně plátcí mzdy, aby dlužníkovi nevyplácel částku uvedenou v exekučním příkazu. Plátce mzdy se tedy stává poddlužníkem. Pokud nelze srazit celou částku najednou, srazí plátce mzdy dlužníkovi poměrnou část tak, aby dlužníkovi zůstala nezabavitelná část mzdy. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Nezabavitelná část mzdy je tvořena normativními náklady na bydlení a životním minimem a k 1.4.2020 činí 6 908 Kč. Pokud má dlužník manželku nebo děti, nezabavitelná částka se zvyšuje za každou vyživovanou osobu o 1 727 Kč. Od částky 20 724 Kč je možné srazit zbytek čisté mzdy bez omezení. Srážky ze mzdy se počítají vždy z čisté mzdy. Od čisté mzdy se odečítá základní nezabavitelná částka na dlužníka (6 908 Kč) a jím vyživované osoby. Částka, která zbyde do hodnoty 20 724 Kč se rozdělí na třetiny. První třetina se použije na splátku všech pohledávek podle pořadí. Druhá třetina jde na splátku přednostních pohledávek. Třetí třetina patří vždy dlužníkovi. Vše, co je nad limit 20 724 Kč jde vždy na splátku pohledávek. (Nařízení vlády č. 91/2019 Sb., Nařízení vlády č. 61/2020 Sb.)

Pokuty patří mezi přednostní pohledávky a jsou hrazeny přednostně. Přednostní pohledávky mohou být uspokojovány z první i druhé třetiny a také z plně zabavitelné částky. Pohledávky se řídí podle pořadí, a to dnem, kdy byl plátcí mzdy doručen exekuční příkaz. Pohledávky výživného mají absolutní přednost. (Zákon č. 99/1963 Sb.)

Daňovou exekuci srážkami ze mzdy lze nařídit nejen na mzdu, ale také na jiné příjmy. Podle občanského soudního řádu se jinými příjmy rozumí plat, odměna z dohody o pracovní činnosti, odměna z dohody o provedení práce, odměna za pracovní či služební pohotovost, odměna členů zastupitelstva ÚSC. Patří zde i dávky státní sociální podpory, pokud nejsou vyplaceny jednorázově. Do jiných příjmů se zahrnují také příjmy nahrazující odměnu za práci nebo pokud jsou poskytovány vedle ní. Těmi jsou náhrada mzdy anebo platu, nemocenské, důchody, stipendia, podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, peněžité pomoci v mateřství atd. (Zákon č. 99/1963 Sb.)

Plátce mzdy začne provádět srážky dnem, kdy mu byl doručen exekuční příkaz. Jakmile exekuční příkaz nabyde právní moci, vyrozumí o tom správce daně plátce mzdy a plátce mzdy je povinen srážky předat správci daně. Pokud dlužník často mění zaměstnavatele, daňová exekuce srážkami ze mzdy se vztahuje i na mzdu u plátce mzdy, který se stane plátcem mzdy po nařízení daňové exekuce. Správce daně doručí tomuto novému plátcí mzdy rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy s uvedením výše nedoplatku. Zachováno zůstává pořadí, které získal vymáhaný nedoplatek u původního plátce mzdy.

V případě, že dlužník změní zaměstnání nebo skončí pracovní poměr, má povinnost toto nahlásit správci daně do 8 dnů ode dne, kdy tyto skutečnosti nastaly. Taktéž plátce mzdy má povinnost do 8 dnů nahlásit správci daně, pokud u něho nastoupil dlužník nově do práce, nebo u něho přestal pracovat či nastoupil práci u jiného plátce mzdy. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Bohužel vzrůstá počet dlužníků, kteří nepracují a jsou evidováni jako osoby bez zdanitelných příjmů. Také přibývá dlužníků, u kterých nelze provádět srážky vzhledem k nezabavitelné části mzdy.

Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb je druhou nejrozšířenější formou daňové exekuce. Jedná se o jeden z nejefektivnějších způsobů daňové exekuce. Předmětem daňové exekuce je běžný, vkladový nebo jiný účet za splnění podmínky, že dlužník je majitelem účtu. Daňová exekuce se provádí odepsáním peněžních prostředků z účtu dlužníka do výše částky, která je uvedena v exekučním

příkazu a vyplacením těchto peněžních prostředků správci daně. Není podstatné, v jaké měně je účet veden. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Daňovou exekuci příkázáním pohledávky z účtu není možné uložit na účet osoby, která není dlužníkem, i kdyby měl dlužník na tomto účtu peněžní prostředky. V tomto případě by se musela zvolit daňová exekuce postižením jiných majetkových práv.

Poskytovatel platebních služeb má status poddlužníka. Exekuční příkaz se doručí nejdříve bance a až poté dlužníkovi, aby se zamezilo tomu, že dlužník si peníze vybere ze svého účtu nebo je převede na jiný účet, který nevlastní. Od okamžiku, kdy je poskytovateli platebních služeb doručen exekuční příkaz, je poskytovatel platebních služeb povinen po celou dobu trvání daňové exekuce nevyplácet dlužníkovi peněžní prostředky z jeho účtu, neprovádět na ně započtení nebo s nimi jinak nakládat, a to do výše částky, která je uvedena v exekučním příkazu. To se týká i peněžních prostředků, které dojdou na tento účet do šesti měsíců ode dne vyrozumění o právní moci. Pokud má dlužník více účtů, určí správce daně pořadí, v jakém bude provedena daňová exekuce. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Nezřídkou se stává, že jakmile zjistí dlužník obstavení účtu, změní si zasílání peněz (např. výplaty) na jiný účet nebo platbu v hotovosti. Není také výjimečná situace, kdy si dlužník zruší účet. Zablokování účtu není překážkou pro zrušení smlouvy o vedení účtu. O zrušení účtu vyrozumí poskytovatel platebních služeb správce daně a vyplatí mu zůstatek na účtu. Dalším nešvarem bývá, že není možné zjistit účet dlužníka, protože dlužníci používají pro své potřeby účty jiných osob – např. rodinných příslušníků. Bohužel také vzrůstá počet dlužníků, kteří sice vlastní účet, ale ten je bez finančních prostředků.

5 VLIV VYMÁHANÝCH POKUT NA ROZPOČET MĚSTA

Obec je veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek. Zdrojem financování je místní rozpočet. Rozpočet města Vsetín musí být připravován v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

PŘÍJMY		VÝDAJE		
DAŇOVÉ PŘÍJMY	výlučné daně	BĚŽNÉ VÝDAJE	platy	
	sdílené daně		povinné pojistné	
	místní poplatky		nákup materiálu	
	správní poplatky		nákup vody, paliv, energie	
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	příjmy z vlastní činnosti		nákup služeb	
	příjmy z nájemného		výdaje na opravy a údržbu	
	odvody příspěvkových org.		dotace, příspěvky, dary	
	úroky		příspěvky příspěvkovým organizacím	
	sankční platby		dotace veřejným rozpočtům	
	prodej neinvestičního majetku		půjčky, sankční platby	
	splátky půjček		úroky	
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	prodej investičního majetku		KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	nákup hmotného majetku
	prodej akcií a majet. podílů			nákup nehmotného majetku
PŘIJATÉ TRANSFERY	dotace veřejných rozpočtů centrální úrovně	dotace a příspěvky		
	dotace veřejných rozpočtů územní úrovně	nákup akcií a majetkových podílů		
	dotace ze zahraničí	investiční půjčky		
OSTATNÍ PŘÍJMY		OSTATNÍ VÝDAJE		
FINANCOVÁNÍ = PŘÍJMY - VÝDAJE (- schodek, + přebytek)				
FINANCOVÁNÍ	Financování je peněžní operace vyjadřující zajištění schodku – využití přebytku			
	- přebytek hospodaření předcházejících let			
	- přijetí půjčky, úvěru			
	- poskytnutí půjčky, úvěru za účelem optimalizace likvidity			
	- nákup akcií, za účelem optimalizace likvidity			
	- ostatní			

Obrázek 3 Schéma rozpočtu města Vsetín (zdroj: Rozpočet města Vsetín, 2019)

Návrh rozpočtu provádí finanční odbor na základě požadavků jednotlivých odborů, zastupitelů a organizací, které obec řídí. Sestavený návrh rozpočtu se musí projednat ve finančním výboru a v radě obce. Pokud mají tyto orgány připomínky k návrhu, finanční odbor je zpracuje. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu tak, aby se občané města mohli s návrhem seznámit a uplatnit případné připomínky. Rozpočet schvaluje zastupitelstvo. Po uplynutí kalendářního roku si město Vsetín nechává přezkoumat hospodaření auditorem. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

Město Vsetín mělo v letech 2017–2019 navržen schodkový rozpočet, který byl vyrovnán finančními prostředky vedenými na bankovních účtech a smluvně zajištěnými krátkodobými půjčenými prostředky. (Interní materiály MěÚ Vsetín)

Město Vsetín zveřejňuje rozpočet města v odpovědnostním (kapitolním) třídění, odvětvovém třídění a v druhovém třídění. Vymáhané pokuty se v rámci druhového třídění rozpočtové skladby evidují pod položkou 2212 – Sankční platby přijaté od jiných subjektů. Třída 2 – nedaňové příjmy – Seskupení 22 – přijaté sankční platby a vratky transferů – Podseskupení 221 – přijaté sankční platby – Položka 2212 – sankční platby přijaté od jiných subjektů.

Tabulka 3 Přehled plnění vybraných příjmů rozpočtu

	Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost	Plnění v %
Příjmy celkem	2017	482 065 877,00 Kč	501 792 877,00 Kč	561 748 359,30 Kč	111,95
	2018	613 907 400,00 Kč	650 948 078,00 Kč	646 376 125,01 Kč	99,3
	2019	669 556 000,00 Kč	704 086 656,00 Kč	709 005 728,15 Kč	100,7
Nedaňové příjmy	2017	82 734 000,00 Kč	72 460 725,00 Kč	77 561 362,97 Kč	107,04
	2018	114 956 000,00 Kč	111 451 144,00 Kč	103 119 584,49 Kč	92,52
	2019	122 105 000,00 Kč	118 258 498,00 Kč	102 881 711,78 Kč	87
Přijaté sankční platby	2017	3 900 000,00 Kč	3 900 000,00 Kč	5 690 000,00 Kč	145,9
	2018	12 400 000,00 Kč	16 401 300,00 Kč	24 490 400,00 Kč	149,3
	2019	20 500 000,00 Kč	20 500 000,00 Kč	16 725 900,00 Kč	81,6

Zdroj: Rozpočet města Vsetín 2017-2019, Závěrečný účet města Vsetín 2017-2019, vlastní zpracování

Tabulka ukazuje, že schválený rozpočet byl v letech 2017–2019 upravován rozpočtovými opatřeními. Celkové příjmy byly navyšovány, zatímco u nedaňových příjmů docházelo ke snižování rozpočtu (zejména u ostatních nedaňových příjmů). Rozpočet pro přijaté sankční platby byl upravován pouze v roce 2018, a to z důvodu zavedení nové pokuty, u které se očekávaly vysoké příjmy.

Z tabulky je patrné, že přijaté sankční platby (neboli pokuty) tvořily v roce 2017 1 % z celkových příjmů, v roce 2018 3,8 % z celkových příjmů a v roce 2019 2,4 %. Tyto přijaté sankční platby jsou tvořeny jednak dobrovolně uhrazenými pokutami a dále také nedobrovolně uhrazenými pokutami vymáhanými finančním odborem MěÚ Vsetín.

Tabulka 4 Přehled vymožených sankčních plateb v letech 2017-2019

	2017	2018	2019
Přijaté sankční platby	5 689 959,88 Kč	24 490 400,24 Kč	16 725 912,27 Kč
Zaplaceno dobrovolně	3 239 264,99 Kč	22 145 286,91 Kč	13 940 168,47 Kč
Vymoženo FO	2 450 694,89 Kč	2 345 113,33 Kč	2 785 743,80 Kč

Zdroj: výroční zprávy MěÚ Vsetín 2017, 2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Vymáhané pokuty zajišťované finančním odborem se na celkovém objemu zaplacených pokut v roce 2017 podílelo 43 %. To znamená, že exekučně bylo vymoženo 2 450,7 tisíc Kč a dobrovolně bylo uhrazeno 3 239,3 tis. Kč. V celkových příjmech tvořily vymožené pokuty 0,44 % příjmů města.

V roce 2018 vymohl finanční odbor na celkovém objemu zaplacených pokut pouze 9,6 %, tedy 2 345 tis. Kč. Je to dáno tím, že v roce 2018 zavedlo město Vsetín novou pokutu na úseku bezpečnosti silničního provozu, která byla realizovaná formou měření rychlosti (pokuta za radar). Příjmy z této pokuty činily 18 866 tis. Kč a byly dlužníky hrazeny dobrovolně. Proto došlo ke zvýšení přijatých sankčních plateb o téměř 19 mil. Kč, a protože byly uhrazeny dobrovolně, činil objem vymožených pokut 9,6 %. Vymožené pokuty v roce 2018 činily 0,36 % z celkových příjmů města Vsetín.

V roce 2019 byly sankční platby rozpočtovány ve výši 20 500 000 Kč a k plnění došlo pouze na 81,6 %, tedy částkou 16 726 tis. Kč. Toto bylo dáno především vysokým očekáváním pokut za měření rychlosti a nenaplněním tohoto rozpočtovaného výnosu. V roce 2019 činily vymožené pokuty 0,39 % z celkových příjmů.

6 ANALÝZA VYMÁHANÝCH POKUT

Text je zaměřen na analýzu vybraných vymáhaných pokut a exekučních nákladů za pokuty a na analýzu způsobu vymáhání v letech 2017-2019.

V předchozí kapitole je zobrazena tabulka 4 obsahující údaje o sankčních platbách vymožených finančním odborem v letech 2017-2019. Částky vymožené finančním odborem se skládají jednak z vymožených pokut (viz kapitola 6.1) a jednak z dalších plateb, kterými jsou exekuční náklady za místní poplatky, insolvence a smluvní pokuty a penále a porušení rozpočtové kázně. Tyto další platby tvořily v roce 2017 částku 93 943,11 Kč, v roce 2018 částku 152 071,17 Kč a v roce 2019 částku 64 320,14 Kč.

6.1 Analýza vybraných vymáhaných pokut a exekučních nákladů

Každý typ pokuty má přiřazen svůj účet, na kterém jsou evidovány veškeré pohledávky města Vsetín za jednotlivými dlužníky. Kódy pokut jsou následující:

- 911 – Exekuční náklady - pokuty
- 982 – Pokuty životní prostředí
- 983 – Blokové pokuty na místě nezaplacené uložené Městskou policií Vsetín
- 984 – Pokuty ÚP, SŘ a dopravy
- 985 – Pokuty živnostenské
- 986 – Pokuty dopravní
- 987 – Pokuty zákonné pojištění
- 988 – Pokuty vyřazení vozidel, emise
- 990 – Pokuty občanské přestupky
- 991 – Pokuty radar. (Interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 5 uvádí přehled vydaných exekučních příkazů podle druhu pokuty. Přestože se může zdát, že některé pokuty mají nízký počet vydaných exekučních příkazů a nejsou vymáhány, není tomu tak. V rámci zásady hospodárnosti správce daně některá řízení slučuje, aby dlužníkovi nevznikaly zbytečné náklady. Jeden exekuční příkaz tak může obsahovat více pokut a dlužník hradí pouze jedny exekuční náklady. Pokuty jsou tedy

sráženy na jeden variabilní symbol (kód pokuty), a z tohoto jsou uhrazovány i ostatní pokuty podle splatnosti. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 5 Přehled vydaných exekučních příkazů podle druhu pokuty

Kód pokuty	2017	2018	2019	Celkem
979 – kontrolní vážení	1	1	0	2
982 – životní prostředí	1	0	2	3
983 – Městská policie	19	14	18	51
984 - stavební	0	1	1	2
985 - živnostenské	24	16	29	69
986 - dopravní	104	75	142	321
987 – zákonné pojištění	37	8	33	78
988 – vyřazení vozidla	24	20	28	72
990 - občanské	89	94	56	239
991 - radar	0	0	135	135
Celkem	299	229	444	972

Zdroj: interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Pro lepší orientaci a pochopení tabulek u jednotlivých vymáhaných pokut slouží následující vysvětlivky. Pohledávky tvoří všechny neuhrazené pokuty (= nedoplatky). Celková výše uložených pokut znamená součet všech nově uložených pokut v daném roce. Zaplacené pokuty jsou součtem pokut uhrazených dobrovolně a pokut vymáhaných finančním odborem. Dobrovolně uhrazené pokuty jsou pokuty, zaplacené před datem splatnosti nebo před tím, než správce daně učinil kroky vedoucí k vymožení. Vymáhané pokuty jsou pokuty, které byly uhrazeny po datu splatnosti, a to na základě upomínky správce daně (vyrozumění o výši nedoplatků) nebo daňovou exekucí. Odpisy obsahují pokuty, které byly odepsány z důvodu úmrtí dlužníka, přihlášení pokuty do insolvence nebo uplynutím doby pro placení daně.

6.1.1 Pokuty životní prostředí (982)

Odbor životního prostředí zajišťuje v přenesené působnosti státní správu na úseku ochrany a tvorby životního prostředí, ochrany přírody a krajiny, zemědělství, ochrany zemědělského půdního fondu, ochrany zvířat proti týrání, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství, vodního hospodářství apod.

Nejčastěji ukládanými pokutami byly pokuty za porušení ustanovení zákona o odpadech a zákona na ochranu zvířat proti týrání. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 6 Přehled zaplacených pokut z životního prostředí

Životní prostředí	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	416 683,00 Kč	424 850,00 Kč	435 850,00 Kč
Celková výše uložených pokut	171 600,00 Kč	61 500,00 Kč	123 000,00 Kč
Zaplacené pokuty	113 600,00 Kč	50 500,00 Kč	100 999,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	103 600,00 Kč	36 739,00 Kč	80 000,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	10 000,00 Kč	13 761,00 Kč	20 999,00 Kč
Odpis	49 833,00 Kč	0,00 Kč	183 000,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	424 850,00 Kč	435 850,00 Kč	274 851,00 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Pokuty na úseku životního prostředí jsou poměrně malou agendou na vymáhání. Na první pohled si lze všimnout, že pohledávky z těchto pokut k 31.12 v roce 2019 výrazně poklesly oproti roku 2017 a 2018. To bylo způsobeno odpisem pohledávek z důvodu uplynutí lhůty pro placení daně. Ve sledovaných letech byly uloženy pokuty v celkové výši 356 100 Kč, z toho bylo dobrovolně uhrazeno 220 339 Kč a vymoženo finančním odborem pouze 44 760 Kč.

6.1.2 Blokové pokuty na místě nezaplacené uložené Městskou policií Vsetín (983)

Tyto pokuty jsou specifické tím, že jsou ukládané prostřednictvím bloků na místě nezaplacených uložených Městskou policií Vsetín. Pachatel přestupku na místě souhlasí se spácháním přestupku svým podpisem.

Městská policie řeší především přestupky v silničním provozu (mimo překročení nejvyšší povolené rychlosti). Dále řeší městská policie přestupky proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití, proti majetku a ostatní přestupky.

Nejčastějším přestupkem bylo porušování pravidel při parkování motorových vozidel. Častými byly také pokuty za zábor veřejného prostranství, buzení veřejného pohoršení, verbální či fyzické napadání nebo drobné krádeže v obchodech. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 7 Přehled zaplacených pokut od Městské policie Vsetín

Blokové pokuty	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	641 734,85 Kč	582 084,25 Kč	743 353,25 Kč
Celková výše uložených pokut	133 200,00 Kč	180 300,00 Kč	184 500,00 Kč
Zaplacené pokuty	102 051,00 Kč	77 831,00 Kč	75 755,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	51 300,00 Kč	44 310,00 Kč	32 000,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	50 751,00 Kč	33 521,00 Kč	43 755,00 Kč
Odpis	90 799,60 Kč	0,00 Kč	74 518,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	582 084,25 Kč	743 353,25 Kč	777 580,25 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Výše uložených pokut v blokovém řízení byla v letech 2018 a 2019 vyšší, a to z důvodu zákonné absence domluvy a možnosti řešení dopravních přestupků napomenutím. Zatímco v roce 2017 činily zaplacené pokuty 77 % z celkových uložených pokut, v roce 2019 to bylo pouhých 41 %. To vedlo ke zvýšení celkové výše pohledávek města z neuhrazených blokových pokut na místě nezaplacených. Vliv na nižší výši pohledávky k 31.12.2017 měla celková výše zaplacených pokut a poměrně vysoký odpis pohledávek. Přibližně polovina uhrazených pokut byla zaplacena dobrovolně a polovina byla vymáhána.

6.1.3 Pokuty – ÚP, SŘ a doprava (984)

Odbor územního plánování, stavebního řádu a dopravy se zabývá přestupky územním plánováním, je orgánem státní památkové péče, vykonává přenesenou působnost vyplývající ze stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů, plní funkci silničního správního úřadu a dopravního úřadu, řeší přestupky ve věcech silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací. Nejčastěji byly řešeny přestupky dle stavebního zákona, zejména za nepovolené stavby, užívání staveb bez kolaudačního rozhodnutí, odstranění staveb apod. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 8 Přehled zaplacených pokut – ÚP, SŘ a doprava

Stavební pokuty	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	70 413,00 Kč	165 413,00 Kč	259 501,00 Kč
Celková výše uložených pokut	263 300,00 Kč	169 400,00 Kč	361 600,00 Kč
Zaplacené pokuty	169 800,00 Kč	78 312,00 Kč	345 499,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	156 800,00 Kč	68 161,00 Kč	312 000,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	13 000,00 Kč	10 151,00 Kč	33 499,00 Kč
Odpis	0,00 Kč	0,00 Kč	20 000,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	165 413,00 Kč	259 501,00 Kč	255 602,00 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Stavební pokuty jsou také poměrně malou agendou pro vymáhání. V letech 2017–2019 byly zaplacené pokuty ve výši 593 611 Kč. 536 961 Kč bylo uhrazeno dobrovolně a 56 650 Kč bylo vymáháno daňovou exekucí. Z hlediska úspěšnosti v placení byl na tom nejlépe rok 2019, kdy zaplacené pokuty činily téměř 96 % z celkové výše uložených pokut daného roku. Vlivem odpisů byly pohledávky z pokut v roce 2019 nižší než v roce 2018.

6.1.4 Pokuty živnostenské (985)

Oddělení kontrolně-správní obecního živnostenského úřadu provádí kontrolní a dozorovou činnost a v rámci svěřených kompetencí vede sankční správní řízení o uložení pokuty. Obecní živnostenský úřad vede sankční řízení ve věcech sankčního pozastavení provozování živnosti nebo zrušení živnostenských oprávnění u podnikatelských subjektů pro ztrátu bezúhonnosti, plné svéprávnosti, vzniku překážek provozování živnosti v návaznosti na insolvenční řízení a pro neprokázání právního důvodu užívání prostor sídla.

Nejčastěji byly pokuty uloženy za nesplnění podmínek pro prodej alkoholických nápojů a lihovin (neoprávněné podnikání, nedodržování podmínek prodeje alkoholických nápojů, nakládání s neznačeným lihem), provozování živnosti podnikateli s bydlištěm na adrese sídla ohlašovny bez právního důvodu užívání prostor sídla. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 9 Přehled zaplacených pokut – živnostenské pokuty

Živnostenské pokuty	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	978 316,00 Kč	1 611 502,41 Kč	1 838 035,41 Kč
Celková výše uložených pokut	953 000,00 Kč	569 100,00 Kč	432 333,00 Kč
Zaplacené pokuty	303 313,59 Kč	321 767,00 Kč	291 718,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	219 500,00 Kč	229 100,00 Kč	203 000,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	83 813,59 Kč	92 667,00 Kč	88 718,00 Kč
Odpis	16 500,00 Kč	20 800,00 Kč	180 833,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	1 611 502,41 Kč	1 838 035,41 Kč	1 797 817,41 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Na první pohled je patrné, že celková výše uložených pokut rok od roku klesá. Je to ovlivněno i tím, že v průběhu těchto let docházelo k pročištění živnostenského registru a

živnostenská oprávnění byla u neaktivních živnostníků zrušena. Zatímco v roce 2017 podíl zaplacených pokut na celkové výši uložených pokut 32 %, v roce 2018 vzrostl na 57 % a v roce 2019 dokonce na 67 %. Finančním odborem byla vymožena přibližně 1/3 z celkových zaplacených pokut. Vlivem zaplacených pokut a odpisů byla výše pohledávek k 31.12.2019 nižší než výše pohledávek k 31.12. v roce 2018.

6.1.5 Správní – dopravní pokuty (986)

Přestupkové oddělení odboru správních agend zajišťuje výkon státní správy dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Nejčastějšími dopravními přestupky bylo užití alkoholu a jiných návykových látek v souvislosti s řízením motorového i nemotorového vozidla, držení hovorového zařízení během řízení vozidla, nepřipoutání se bezpečnostním pásem, překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci či parkování vozidel v rozporu s právními předpisy. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 10 Přehled zaplacených pokut – dopravní pokuty

Dopravní pokuty	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	12 849 860,17 Kč	13 010 339,41 Kč	13 159 935,94 Kč
Celková výše uložených pokut	4 502 700,00 Kč	4 347 400,00 Kč	5 233 100,00 Kč
Zaplacené pokuty	3 338 743,76 Kč	3 348 290,47 Kč	3 184 801,43 Kč
- zaplaceno dobrovolně	1 689 114,00 Kč	1 771 647,13 Kč	1 850 367,60 Kč
- zaplaceno nedobrovolně	1 649 629,76 Kč	1 576 643,34 Kč	1 334 433,83 Kč
Odpis	1 003 477,00 Kč	849 513,00 Kč	589 013,97 Kč
Pohledávky k 31.12.	13 010 339,41 Kč	13 159 935,94 Kč	14 619 220,54 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

V letech 2017 a 2018 byl poměr zaplacených pokut ku poměru uložených pokut podobný. V roce 2019 došlo oproti roku 2018 k navýšení celkové výše uložených pokut o 20 %. Uhrazeno bylo 70 % z celkové výše uložených pokut. Necelá polovina zaplacených pokut byla vymáhána. Výše odpisů byla poměrně vysoká, což bylo způsobeno především vysokými částkami pokut uložených v řádech tisíců a desetitisíců, které byly odepsány.

6.1.6 Správní – zákonné pojištění (987)

Přestupkové oddělení zajišťuje projednávání přestupků dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů.

Nejčastěji projednávaným přestupkem v souvislosti s pojištěním odpovědnosti z provozu vozidla bylo provozování vozidla bez pojištění odpovědnosti či nepředložení zelené karty na požádání příslušníka Policie ČR. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 11 Přehled zaplacených pokut – zákonné pojištění

Zákonné pojištění	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	2 633 882,36 Kč	1 931 389,35 Kč	1 757 608,38 Kč
Celková výše uložených pokut	33 500,00 Kč	126 700,00 Kč	190 500,00 Kč
Zaplacené pokuty	176 860,00 Kč	152 799,78 Kč	142 900,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	23 500,99 Kč	16 500,00 Kč	12 355,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	153 359,01 Kč	136 299,78 Kč	130 545,00 Kč
Odpis	559 133,01 Kč	147 681,19 Kč	136 059,08 Kč
Pohledávky k 31.12.	1 931 389,35 Kč	1 757 608,38 Kč	1 669 149,30 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Pokuty za zákonné pojištění jsou jedny z mála pokut, u kterých pohledávky klesají, ačkoli celková výše uložených pokut ve sledovaných letech stoupala. Bylo to dáno vysokou výší zaplacených pokut a vysokými odpisy. V roce 2017 odbor správních agend uložil pokuty za zákonné pojištění v celkové výši 33 500 Kč, přičemž zaplaceno bylo v roce 2017 celkem 176 860 Kč. Je to z toho důvodu, protože většina částky byla vymáhána a tuto částku tvořily starší pokuty. V letech 2017-2019 tvořily vymáhané pokuty 89 % z celkových zaplacených pokut.

6.1.7 Správní – vyřazení vozidla, emise (988)

Pokuty za vyřazení vozidla a emise jsou projednávány odborem správních agend, oddělením dopravně správních agend, které rozhoduje o vyřazení vozidla dle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 12 Přehled zaplacených pokut – vyřazení vozidel

Správní - vyřazení vozidel	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	100 800,00 Kč	121 039,97 Kč	128 298,97 Kč
Celková výše uložených pokut	80 000,00 Kč	98 000,00 Kč	96 000,00 Kč
Zaplacené pokuty	56 994,03 Kč	90 741,00 Kč	73 500,00 Kč
- zaplaceno dobrovolně	28 000,00 Kč	53 000,00 Kč	31 500,00 Kč
- vymoženo fin. odborem	28 994,03 Kč	37 741,00 Kč	42 000,00 Kč
Odpis	2 766,00 Kč	0,00 Kč	1 000,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	121 039,97 Kč	128 298,97 Kč	149 798,97 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Z tabulky lze vyčíst, že pohledávky mají v jednotlivých letech stoupající tendenci. V letech 2017-2019 bylo uhrazeno 81 % uložených pokut, z toho 51 % dobrovolně a 49 % bylo vymáháno finančním odborem. U těchto pokut došlo k minimálním odpisům.

6.1.8 Správní – občanské přestupky (990)

Občanské přestupky jsou v kompetenci odboru správních agend. Přestupky jsou projednávány dle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se zejména o přestupky proti pořádku ve státní správě, přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití či přestupky proti majetku.

Nejčastějšími občanskými přestupky byly krádeže v obchodních domech, přestupky proti občanskému soužití, znečištění veřejného prostranství, podání alkoholického nápoje osobě mladší 18 let, či zábery veřejného prostranství. (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 13 Přehled zaplacených pokut – občanské přestupky

Občanské přestupky	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	3 261 447,65 Kč	3 622 410,37 Kč	3 994 364,18 Kč
Celková výše uložených pokut	1 052 000,00 Kč	1 110 800,00 Kč	1 283 500,00 Kč
Zaplacené pokuty	536 525,39 Kč	561 655,19 Kč	748 693,88 Kč
- zaplaceno dobrovolně	257 400,00 Kč	346 168,20 Kč	511 446,00 Kč
- zaplaceno nedobrovolně	279 125,39 Kč	215 486,99 Kč	237 247,88 Kč
Odpis	154 511,89 Kč	177 191,00 Kč	211 805,99 Kč
Pohledávky k 31.12.	3 622 410,37 Kč	3 994 364,18 Kč	4 317 364,31 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Pohledávky z občanských přestupků vzrůstají každý rok o více jak 300 tisíc, přestože bylo zapláceno pouze 54 % z celkové výše uložených pokut. Je to způsobeno tím, že pohledávky jsou každoročně snižovány odpisy nedobytných pokut, u kterých uplynula lhůta pro placení daně. V roce 2017 bylo finančnímu odboru předáno 1543 přestupků v celkové výši 1 052 000 Kč, průměrná výše uložené pokuty za přestupek činila cca 700 Kč. V letech 2017-2019 bylo vymoženo 731 860,26 Kč, což tvoří 40 % zaplacených pokut.

6.1.9 Správní – radar (991)

Přestupkové oddělení bylo na konci roku 2017 rozšířeno kvůli projednávání přestupků dle § 125f a násl. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Tyto přestupky souvisejí s měřením rychlosti motorových vozidel. Rychlost vozidel se měří stacionárním radarem. Umístění radaru se nepravdělně mění v místech na silnici I/57 v Potůčkách, na silnici I/69 v Rokytnici a v ulici Jiráskova. Měření rychlosti probíhá nepřetržitě a zjištěné přestupky jsou vyhodnocovány strážníkem městské policie a předávány odboru správních agend. Odbor správních agend přestupky projedná a osobám, které spáchaly přestupek odešle výzvu k zaplacení pokuty s patnáctidenní lhůtou splatnosti. Tyto výzvy jsou evidovány na účtu pokuty 111 Výzvy - radar. Pokud pokuty nejsou uhrazeny, pohledávka je z účtu 111 odepsána. Přestupek jde poté do správního řízení, kde dochází k navýšení pokuty a je evidován se na účtu 991 – Pokuty radar. Na účtu 111 bylo v roce 2018 dobrovolně zapláceno 16 366 627 Kč, a v roce 2019 8 609 680,48 Kč (interní materiály MěÚ Vsetín)

Tabulka 14 Přehled zaplacených pokut – radar

Pokuty radar	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	- Kč	- Kč	1 788 945,66 Kč
Celková výše uložených pokut	- Kč	4 198 300,00 Kč	2 978 400,00 Kč
Zaplacené pokuty	- Kč	2 499 599,88 Kč	2 384 350,59 Kč
- zapláceno dobrovolně	- Kč	2 499 599,88 Kč	1 736 217,08 Kč
- zapláceno nedobrovolně	- Kč	- Kč	648 133,51 Kč
Odpis	- Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
Pohledávky k 31.12.	- Kč	1 788 945,66 Kč	2 396 418,99 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Z důvodu zavedení nové pokuty byl finanční odbor byl v roce 2018 rozšířen o jednoho pracovníka. Tento pracovník v roce 2019 vymohl 648 133,51 Kč, což tvořilo 27 % zaplacených pokut.

6.1.10 Exekuční náklady – pokuty (911)

Exekuční náklady jsou náklady spočívající v náhradě nákladů za nařízení daňové exekuce. Tyto náklady činí 2 % z částky, pro kterou byla daňová exekuce nařízena. Daňový řád stanovuje minimální a maximální hodnotu exekučních nákladů. Exekuční náklady musí činit nejméně 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč. (Zákon č. 280/2009 Sb.)

Tabulka 15 Přehled zaplacených exekučních nákladů

Exekuční náklady pokuty	2017	2018	2019
Pohledávky k 1.1.	225 120,30 Kč	276 023,57 Kč	303 979,78 Kč
Celková výše uložených exek. n.	138 982,27 Kč	104 727,26 Kč	197 577,00 Kč
Zaplacené exekuční náklady	88 079,00 Kč	76 771,05 Kč	142 092,44 Kč
- zaplaceno dobrovolně	- Kč	- Kč	- Kč
- vymoženo fin. odborem	88 079,00 Kč	76 771,05 Kč	142 092,44 Kč
Odpis	0,00 Kč	0,00 Kč	15 650,30 Kč
Pohledávky k 31.12.	276 023,57 Kč	303 979,78 Kč	343 814,04 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2016-2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

Pohledávky z exekučních nákladů každoročně stoupají. To znamená, že ne všechny vydané exekuční příkazy jsou zaplacené. V roce 2017 bylo zaplaceno 63 % exekučních nákladů, v roce 2018 to bylo 73 % a v roce 2019 72 %.

6.2 Analýza vymáhaných pokut dle způsobu exekuce

Je na uvážení správce daně, jaký způsob daňové exekuce zvolí. Správce daně by měl vždy dbát na to, aby zvolená exekuce zatěžovala dlužníka co nejméně, a aby exekuce byla co nejefektivnější.

Finanční odbor MěÚ Vsetín využívá pouze dva způsoby daňové exekuce, a sice daňovou exekuci srážkami ze mzdy a daňovou exekuci příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, protože je schopen tyto způsoby exekuce zajistit svými zaměstnanci.

Tabulka 16 Přehled vydaných exekučních příkazů

	2017	2018	2019	Celkem
Počet exekucí celkem	501	367	644	1 512
Počet nařízených exekucí pokuty	310	247	468	1 025
Nerealizováno	11	18	24	53
Počet pravomocných exekucí pokuty	299	229	444	972
Exekuce účet	100	89	170	359
Exekuce zaměstnavatel	199	140	274	613
- důchod	37	25	39	101
- mzda	162	115	235	512

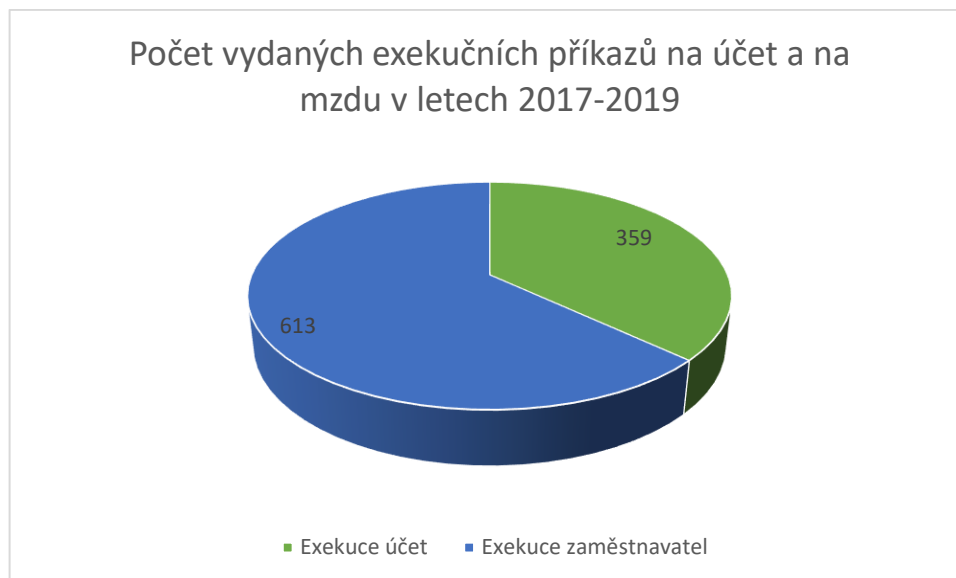
Zdroj: interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

V letech 2017-2019 vydal městský úřad celkem 1512 exekučních příkazů (dále EP), z toho 1025 na pokuty a 487 na neuhrazené místní poplatky. Pokuty tedy tvořily 68 % vydaných exekučních příkazů.

V roce 2017 bylo vydáno 501 EP, z toho 310 exekučních příkazů na pokuty. V roce 2018 bylo vydáno 367 EP, z toho 247 exekučních příkazů na pokuty. V roce 2019 vydal finanční odbor 644 exekučních příkazů, z toho 468 exekučních příkazů se týkalo pokut.

Ne všechny vydané exekuční příkazy se stanou pravomocnými. V některých případech musí správce daně řízení zastavit. Daňový řád vyjmenovává tyto důvody pro zastavení daňové exekuce: pokud jde o zjevně právně nepřipustné podání, ten, o jehož právech a povinnostech má být rozhodnuto, zanikl bez právního nástupce, nelze v řízení pokračovat z důvodů, které stanoví zákon, řízení se stalo bezpředmětným. Nejčastěji se lze setkat s nařízením daňové exekuce na výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, ačkoli dlužník u zaměstnavatele nepracuje. Také je občas stane, že exekuce je uvalena na účet, který si dlužník zrušil. Výjimečně se stane, že je nařízena exekuce na pohledávku, která byla uhrazena. Tyto pokuty jsou v tabulce uvedeny pod názvem nerealizováno.

Nejčastěji nařizovaným způsobem provedení exekuce je daňová exekuce srážkami ze mzdy, která tvoří 63 % pravomocně vydaných exekučních příkazů. 37 % tvoří daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.

Obrázek 4 Počet vydaných exekučních příkazů v letech 2017-2019 (zdroj: interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování)

7 VYHODNOCENÍ ANALÝZY A DOPORUČENÍ

V této kapitole budou vyhodnoceny získané informace a zpracována doporučení pro město Vsetín pro zvýšení efektivnosti vymáhání pokut.

7.1 Vyhodnocení analýzy

Při podrobné analýze jednotlivých pokut bylo zjištěno, že se liší platební morálka u jednotlivých druhů pokut. K narůstajícímu objemu pohledávek dochází u pokut ukládaných městskou policií, dopravních pokut, pokut za vyřazení vozidla, občanských přestupků a pokut z radaru. Naopak u pokut uložených odborem životního prostředí a pokut za zákonné pojištění došlo vlivem odpisů a zaplacených pokut v letech 2017-2019 ke snížení pohledávek.

Tabulka 17 Přehled celkově vymožených částek v letech 2017-2019 dle typu pokuty

Pokuta	Vymoženo celkem
911 - exekuční náklady pokuty	306 942,49 Kč
982 - životní prostředí	44 760,00 Kč
983 - městská policie	128 027,00 Kč
984 - ÚP, SŘ a doprava	56 650,00 Kč
985 - živnostenské	265 198,59 Kč
986 - dopravní	4 560 706,93 Kč
987 - zákonné pojištění	420 203,79 Kč
988 - vyřazení vozidel	108 735,03 Kč
990 - občanské přestupky	731 860,26 Kč
991 - radar	648 133,51 Kč
Celkem	7 271 217,60 Kč

Zdroj: Výroční zprávy města Vsetín 2017, 2018, interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování

V počtu vydaných exekučních příkazů a celkovou výší vymožených částek lze spatřit určitou souvislost. Nejvíce vydaných exekučních příkazů bylo na dopravní pokuty a u dopravních pokut bylo vymoženo nejvíce peněz. Tento trend pokračoval také u občanských přestupků, pokut za radar a pokut za zákonné pojištění. Naopak u pokut za životní prostředí a stavebních pokut bylo vydáno nejméně exekučních příkazů a bylo vymoženo nejméně.

Nejlépe vymáhanou pokutou z hlediska vymožené částky jsou dopravní pokuty. Za dopravní přestupky jsou ukládány pokuty v řádech několika tisíců korun. Lepší

vymahatelnost je z části dána zákonnou úpravou, kdy je nařízeno uhrazení nedoplatku za dopravní pokutu nebo zaplacení formou splátkového kalendáře, aby mohl být dlužníkovi vrácen řidičský průkaz. Ovšem z větší části je to dáno tím, že dlužníci, kteří páchají dopravní přestupky, pracují, vlastní automobil a jiný majetek postižitelný exekucí (jinými slovy jsou majetní) a lze na tyto dlužníky uvalit daňovou exekuci, která bude úspěšná.

Občanské přestupky byly druhou nejlépe vymáhanou skupinou pokut. Pokuty za občanské přestupky se pohybují většinou od několika set korun až po několik tisíc korun. Celkově lze konstatovat, že přibližně polovina z uložených pokut nebude uhrazena, protože pokuty byly opakovaně ukládány osobám, které se soustavně dopouští drobné přestupkové činnosti jako jsou krádeže, narušování veřejného pořádku, občanského soužití apod. Tyto osoby mají mnohdy trvalé bydliště v sídle ohlašovny či se v místě trvalého pobytu nezdržují, což ztěžuje jejich kontaktování a tyto pokuty jsou mnohdy nevymahatelné.

Pokuty za radar jsou třetí nejvýnosnější skupinou pokut v letech 2017-2019. Pro další roky se dá předpokládat, že budou druhou nejvýnosnější pokutou, protože tyto pokuty byly vymáhány až v roce 2019, v roce 2017 a 2018 k vymáhání nedošlo. Část pokut bude velmi špatně vymahatelná, protože byla uložena cizincům.

Pokuty za zákonné pojištění jsou dobrovolně placeny velmi málo. Většina úhrad byla provedena daňovou exekucí. V roce 2017 a 2018 byly dokonce zaplacené pokuty vyšší než celková výše uložených pokut, což vedlo společně s odpisy ke snížení pohledávek města.

U pokut za vyřazení vozidla bylo vydáno celkem 72 EP a celková vymožená částka činila 108,7 tis. Kč. U živnostenských pokut bylo vydáno 69 exekučních příkazů a celková vymožená částka činila 265,2 tis. Kč.

Obrovskou výhodou u blokových pokut na místě nezaplacených spatřuji v tom, že přestupce na místě souhlasí s uložením pokuty, což potvrzuje podpisem. Bohužel značná část těchto pokut je opakovaně ukládána osobám, které se soustavně dopouští přestupků (např. bezdomovci) a tyto pokuty jsou nevymahatelné. Tudíž i vymožené částky nebyly nijak vysoké.

Stavební pokuty (ÚP, SŘ a dopravy) a živnostenské pokuty byly v letech 2017–2019 z velké části hrazeny dobrovolně. Proto je u těchto pokut nejméně vydaných exekučních příkazů a nejmenší vymožené částky.

Na výši pohledávek měly v letech 2017-2019 nemalý vliv odpisy pohledávek.

7.2 Doporučení pro město Vsetín

V zákoně o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb.) je uvedeno, že obec je povinna sledovat, jestli dlužníci plní své závazky včas a řádně a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv vyplývajících z těchto závazků. Není jednoduché nastínit vhodný způsob ke zvýšení efektivnosti daňové exekuce. Na vliv vymáhání pokut má v posledních letech nemalý vliv zejména narůstající nemajetnost a předluženost dlužníků. Správce daně by měl využívat všech zákonných prostředků ke snížení pohledávek.

V první řadě bych doporučila vytvořit směrnici o pohledávkách, ve které by byly stanoveny konkrétní termíny pro práci s nedoplatky. U některých druhů pokut je delší prodleva mezi převzetím rozhodnutí finančním odborem a upozorněním správce daně na nedoplatek a následným exekučním řízením. Zavedením jednotného postupu by vybírání a vymáhání nedoplateků bylo rychlejší a efektivnější.

Správce daně by měl uplatňovat v současnosti nevyužívaný institut prohlášení o majetku, pokud nemůže nařídit daňovou exekuci příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Je to většinou z důvodu, že dlužník nemá žádný účet, případně účet má a byla na něj nařízena daňová exekuce, ale nedoplatek nebyl uhrazen pro nedostatečný zůstatek na účtu, kvůli zrušení účtu apod. V prohlášení o majetku musí dlužník uvést úplné a pravdivé údaje o svém majetku, mimo jiné plátce mzdy či jiného příjmu a výši svých příjmů, čísla bankovních účtů a výši peněžních prostředků na nich, osoby, vůči kterým má jiné peněžité pohledávky nebo jiná majetková práva, seznam movitých a nemovitých věcí, které vlastní atd. Tímto prohlášením o majetku by správce daně získal ucelené informace o dlužníkovi, které by pomohlo pro vytvoření podkladu pro nařízení daňové exekuce (příkázáním jiné peněžité pohledávky nebo postižením jiných majetkových práv) či pro rozhodnutí o nedobytnosti pohledávky z důvodu nevymahatelnosti pohledávky.

Důležité doporučení se týká upomínání dlužníků o nedoplatcích. V současné době zasílá finanční odbor upozornění pouze na adresu trvalého bydliště. Bohužel značná část dlužníků má v evidenci obyvatel nahlášenou adresu ohlašovny nebo adresu, na které se nezdržuje a o vyrozumění o nedoplatku se vůbec nedozví. Za účinnosti zákona o správě daní a poplatků zasílal správce daně vyrozumění o výši nedoplatku doporučeně. S účinností daňového řádu zavedl správce daně méně formální způsob vyrozumívání o nedoplatku a toto vyrozumění zasílal obyčejnou poštou. Touto změnou došlo k podstatné změně, kdy dlužníci začali na vyrozumění více reagovat a nedoplatky uhradili nebo se

domluvili na posečkání. Navrhuji proto používat méně formální způsoby kontaktování dlužníka. Správce daně například nepoužívá jako zdroj informací o dlužnících internet. Pokud například dlužník podniká, obvykle nabízí své služby na webových stránkách i s uvedením kontaktu. Pokud si takový dlužník nepřebírá poštu, mohl by ho správce daně kontaktovat telefonicky.

Bohužel je také zavedená praxe, že jednotlivé odbory si nepředávají informace o jednotlivých dlužnících mezi sebou. Například městská policie může mít informace o skutečném pobytu dlužníků.

Doporučuji také vytvořit pozici terénního pracovníka, který by byl zaměstnancem finančního odboru a navštěvoval by dlužníky v místě jejich bydliště. Tento terénní pracovník by doručoval vyrozumění o výši nedoplatků a měl by oprávnění přijímat od dlužníků hotovost, případně navrhopvat dlužníkům uzavření splátkového kalendáře. Samotná přítomnost terénního pracovníka v místě bydliště by měla mít psychologický účinek na dlužníka, aby měl snahu dluhy umořit.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu vymáhaných pokut ve městě Vsetín za období 2017-2019 a na jejím základě navrhnout doporučení, jak by se proces vymáhání pokut mohl zlepšit.

Pokuty jsou příjmem rozpočtu města. Ačkoli by se mohlo zdát, že vymáhané částky nejsou obzvlášť vysoké a dosahují přibližně 0,4 % z celkových příjmů města, vymáhání má smysl. Jednak jsou to sankční opatření, která by měla vést k „potrestání“ spáchaných přestupků a tím k „napravování“ lidí, kteří páchají přestupky, aby se podobného jednání vyvarovali. A také sankce z tohoto chování jsou příjmem rozpočtu obce a tyto vybrané peníze slouží k uspokojování veřejného zájmu.

Nedoplatky na pokutách podléhají režimu správy daní a pro město představují pohledávky, které mají u většiny pokut narůstající tendenci. Nedoplatky lze snížit buďto uhrazením pokut nebo odpisem. V práci byly popsány zákonné způsoby, které město využívá ke snížení pohledávek. V praktické části práce byla provedena analýza vymáhaných pokut za období 2017-2019. Stěžejní byly informace o zaplacených pokutách, odepsaných pokutách a výši pohledávek. Informace pro analýzu byly čerpány především z výročních zpráv města Vsetín a z interních materiálů MěÚ Vsetín.

Na základě provedené analýzy byla navržena doporučení vedoucí k efektivnějšímu vymáhání pokut. Cílem navrhovaných doporučení bylo zvýšit v budoucnu podíl zaplacených pokut. Základní nedostatek byl spatřován v neexistenci vnitřní směrnice o pohledávkách, kde by byly obsaženy konkrétní termíny k provedení jednotlivých úkonů. Správce daně by měl dále uplatňovat v současnosti nevyužívaný institut prohlášení o majetku, čímž by získal ucelené informace o dlužníkovi, což by pomohlo pro vytvoření podkladu pro nařízení daňové exekuce či pro rozhodnutí o nedobytnosti pohledávky z důvodu nevymahatelnosti pohledávky. Rovněž bylo doporučeno využívat méně formální způsoby kontaktování dlužníka s využitím internetu jako zdroje informací o dlužnících. V práci bylo dále navrženo vytvoření pozice terénního pracovníka, který by navštěvoval dlužníky v místě jejich bydliště. Tento terénní pracovník by dlužníky informoval o výši jejich nedoplatků a vyzýval je k jejich úhradě.

Věřím, že mnou navržená doporučení jsou realizovatelná v praxi a mohou dopomoci městu Vsetín ke snížení pohledávek z pokut.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

GRUBER, Jonathan. *Public finance and public policy*. Sixth edition. New York: Worth publishers, 2019, 806 s. ISBN 9781319105259.

Monitor.statnipokladna.cz [on line]. 2020 [cit. 2020-05-10]. Dostupné z:

<https://monitor.statnipokladna.cz/ucenijednotka/0030450/charakteristika?obdobi=2004>

Interní materiály MěÚ Vsetín.

LICHNOVSKÝ, Ondřej. *Daňový řád: komentář*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, 918 s. ISBN 9788074006043.

LORENC, Jiří. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2019 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY s.r.o., 2019, 688 s. ISBN 9788990753501.

MATYÁŠOVÁ, Lenka a Marie GROSSOVÁ. *Daňový řád: s komentářem a judikaturou: podle stavu k 1.8.2015*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2015, 1024 s. ISBN 9788075020819.

Mestovsetin.cz [on line]. 2020 [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.mestovsetin.cz/>

Rozpočet města Vsetín za roky 2017-2019. *Mestovsetin.cz* [on line]. 2020 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z <https://www.mestovsetin.cz/rozpocet-mesta-vsetin/ds-1010/archiv=0>

Výroční zprávy města Vsetín za roky 2017-2018. *Mestovsetin.cz* [on line]. 2020 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z <https://www.mestovsetin.cz/vyrocnizpravy/ds-19242/archiv=0>

Závěrečný účet města Vsetín za roky 2017-2018. *Mestovsetin.cz* [on line]. 2020 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z <https://www.mestovsetin.cz/zaverecny-ucet-mesta/ds-1076/archiv=0>

Nařízení vlády č. 91/2019 Sb. ze dne 25. března 2019, kterým se mění nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-30]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Nařízení vlády č. 61/2020 Sb. ze dne 17. února 2020 o zvýšení částek životního minima a existenčního minima. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-30]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

NOVOTNÁ, Monika, Kateřina JORDANOVÁ, Lenka KRUPIČKOVÁ a Jakub ŠOTNÍK. *Daňové řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2019, 264 s. ISBN 9788074007309.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, 587 s. ISBN 9788073576141.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 9788073573515.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015, 280 s. ISBN 9788024756080.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2019, 207 s. ISBN 9788024455488.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: WoltersKluwer, 2015, 179 s. ISBN 9788074789670.

VANČUROVÁ, Alena a Václav BONĚK. *Správa daní pro ekonomy*. Praha: WoltersKluwer Česká republika, 2011, 154 s. ISBN 9788073577018.

Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-05]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Zákon č. 99/1963 Sb. ze dne 17. prosince 1963 občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-09]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Zákon č. 280/2009 Sb. ze dne 22. července 2009 daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [on line]. [cit. 2020-05-01]. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DŘ	Daňový řád
EP	Exekuční příkaz
MěÚ	Městský úřad
ÚSC	Územní samosprávný celek
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Účastníci rozpočtového procesu (Sedmihradská, 2015, s. 40).....	19
Obrázek 2 Schéma vybraných hledisek třídění rozpočtové skladby (Provazníková, 2015, s. 102)	21
Obrázek 3 Schéma rozpočtu města Vsetín (zdroj: Rozpočet města Vsetín, 2019).....	41
Obrázek 4 Počet vydaných exekučních příkazů v letech 2017-2019 (zdroj: interní materiály MěÚ Vsetín, vlastní zpracování)	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Druhové třídění příjmů a výdajů, vlastní zpracování dle Provazníkové (2015, s. 105)	22
Tabulka 2 Odvětvové třídění výdajů a některých příjmů, vlastní zpracování dle Vyhlášky č. 323/2002 Sb.).....	23
Tabulka 3 Přehled plnění vybraných příjmů rozpočtu.....	42
Tabulka 4 Přehled vymožených sankčních plateb v letech 2017-2019	43
Tabulka 5 Přehled vydaných exekučních příkazů podle druhu pokuty	45
Tabulka 6 Přehled zaplacených pokut z životního prostředí	46
Tabulka 7 Přehled zaplacených pokut od Městské policie Vsetín.....	47
Tabulka 8 Přehled zaplacených pokut – ÚP, SŘ a doprava.....	47
Tabulka 9 Přehled zaplacených pokut – živnostenské pokuty	48
Tabulka 10 Přehled zaplacených pokut – dopravní pokuty	49
Tabulka 11 Přehled zaplacených pokut – zákonné pojištění	50
Tabulka 12 Přehled zaplacených pokut – vyřazení vozidel.....	51
Tabulka 13 Přehled zaplacených pokut – občanské přestupky.....	51
Tabulka 14 Přehled zaplacených pokut – radar	52
Tabulka 15 Přehled zaplacených exekučních nákladů	53
Tabulka 16 Přehled vydaných exekučních příkazů	54
Tabulka 17 Přehled celkově vymožených částek v letech 2017-2019 dle typu pokuty	56